

BACHELOR-KANDIDATER I PR, KOMMUNIKASJON OG MEDIA VED HØGSKULEN I VOLDA

En undersøkelse blant kandidater fra Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media som er uteksaminert ved Høgskulen i Volda i perioden 2013-2015, samt er studenter vår 2016

TITTEL	Bachelor-kandidater i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i volda
FORFATTARAR	Asbjørn Kårstein
PROSJEKTLEIAR	Asbjørn Kårstein
RAPPORT NR.	76/2016
SIDER	78
PROSJEKTNUMMER	17209
PROSJEKTITTEL	Evaluering av Bachelorgrad i PR, kommunikasjon og media
OPPDRAUGSGIVAR	Høgskulen i Volda, Avdeling for mediefag
ANSVARLEG UTGIVAR	Møreforskning
ISSN	1891-5981
ISBN	978-82-7692-352-0
DISTRIBUSJON	Åpen
NØKKEWORD	Kandidatundersøkelse, kvalitet i høyere utdanning, PR-utdanning, kommunikasjonsutdanning

---

SAMMENDRAG

Hoved-datakilden for resultatene som presenteres i denne rapporten, er en elektronisk spørreundersøkelse rettet mot bachelorkandidater i PR, kommunikasjon og media som er uteksaminert ved Høgskulen i Volda i perioden 2013-2015, samt er studenter i 2016.

Til sammen ble undersøkelsen sendt ut til 126 kandidater. Totalt kom det inn 62 svar, noe som tilsvarer 49 % av mottakerne av surveyen. Etter gjennomføringen av elektronisk survey-undersøkelsen, ble det foretatt telefonintervjuer med tre ferdig utdannede kandidater fra Bachelorutdanningen i PR, kommunikasjon og media, samt tre nøkkelpersoner fra utvalgte arbeids-/praksissteder.

Det er en temmelig jevn fordeling av respondentene som oppgav å komme fra Vestlandet og Østlandet. For øvrig viser tabellen at et stort antall av kandidatene kommer fra enten Møre og Romsdal eller Oslo. Det ser imidlertid ut til å være en tydelig bevegelse fra vest mot øst og fra flere mindre til færre større steder, om en sammenligner bosted, og arbeidssted, for respondentene før og etter utdanning.

Når det gjelder kandidatenes opplevelse av kvalitet på ulike aktiviteter i utdanningen, oppgav 59 % at de i «stor grad» eller i «svært stor grad» er tilfreds med kvaliteten på gruppearbeid. Dårligst ut kommer forelesninger, der 32,8 % oppgir at de i stor eller svært stor grad, er tilfreds. Alle de tre kandidatene som ble intervjuet bekreftet inntrykket av at gruppearbeid blir oppfattet som givende og en viktig del av undervisningsaktiviteten. Faktisk gir disse uttrykk for at gruppearbeid oppleves som så positivt at de godt kunne tenke seg mer av dette. Når det gjelder forelesninger understreker de intervjuede kandidatene at de overveiende opplever kvaliteten som god. Kritiske punkter som blir påpekt av de intervjuede, angående noen forelesere / emner, er

imidlertid et behov for å bli møtt på det nivået de som studenter befinner seg, og ønske om større grad av fornying og variasjon.

Når det gjelder kandidatenes opplevelse av nytte og relevans for de samme aktivitetene, er vurderingene i stor grad i tråd med vurderingen av kvalitet. Selv om aktivitetenes nytte og relevans således overveiende blir positivt vurdert, er alle de tre intervjuede kandidatene samt noen respondenter, inne på at når det gjelder integrasjon av teori og praksis, er det rom for videre utvikling på utdanningen.

Angående opplevelse av pensum på utdanningen, er det 65 % av respondentene som i stor eller i svært stor grad oppfatter at dette som nyttig og relevant. Når det gjelder eventuelle fag eller temaer som savnes eller oppleves som mangelfulle, nevner kandidatene særlig hyppig ulike aspekter ved kommunikasjon og praktiske mediefag. I forhold til praktiske mediefag er særlig de tre intervjuede kandidatene tydelige på at de har savnet mer og bedre undervisning i ulike digitale verktøy. Dette er for øvrig noe som også etterlyses av to av de tre intervjuede praksisstedene / arbeidsgiverne.

Når det gjelder kandidatenes oppfatning av kvaliteten på ulike typer oppfølging på utdanningen var det hele 85,5 % og 64,5 % av respondentene som oppgav at de i stor eller svært stor grad, opplever henholdsvis «skriftlige og muntlige kommentarer på arbeidskrav» og «bokstavkarakterer» som velegnede måter å få tilbakemelding på. Det er imidlertid en markant mindre andel av kandidatene - 19,4 % - som opplever «bestått/ikke bestått» som en velegnet form for tilbakemelding.

I forhold til opplevelse av arbeidsbelastningen på utdanningen knyttet til ulike aktiviteter, er det så mye som 75 % og 67,2 % som vurderer arbeidsbelastningen knyttet til henholdsvis lesing av pensum og arbeidskrav som passelig. Imidlertid synes savnet av mer gruppearbeid å være et gjennomgående funn i undersøkelsen.

Når kandidatene blir bedt om å gi en samlet vurdering av utdanningen er det 67,3 % av respondentene som vurderer kvaliteten på undervisningsopplegget på utdanningen som god eller svært god. Dette må sies å være et resultat utdanningen har grunn til å være fornøyd med. Noe mindre overbevisende er det imidlertid at under halvparten, 40,4 %, svarer «i stor grad» eller «svært stor grad», når de blir bedt om å vurdere sin motivasjon for å forberede seg til ulike aktiviteter på utdanningen.

Når det gjelder generell vurdering av nytte og relevans har 50 % og 32,3 % av respondentene i stor eller svært stor grad, sagt seg enige i påstandene om at henholdsvis «utdanningen har styrket mine yrkesmuligheter» og at «utdanningen er relevant for mitt nåværende arbeidsforhold». Sistnevnte er kanskje noe lavere enn forventet, samtidig har imidlertid hele 51,7 % av kandidatene svart at utdanningen i stor eller svært stor grad, har vært nødvendig for den jobben de har i dag.

Angående opplevelse av utdanningens relevans for yrkeslivet er det en del både respondenter og intervjupersoner som, i åpne spørsmål, igjen peker på aspekter ved ulike digitale kanaler og verktøy, som for dårlig dekket i utdanningen. Dette er for øvrig et område som også to av praksisstedene som ble intervjuet, understreket at utdanningen burde satse sterkere på.

Når det gjelder praksis tillegges, særlig ekstern praksis, av både respondenter og intervjupersoner, stor betydning for opplevelsen av utdanningens relevans. På spørsmål om hvorvidt ekstern praksis oppleves som nyttig og relevant for utdanning og yrke, svarte f.eks. 65,7 % at det gjør den i stor eller svært stor grad.

I forhold til kandidatenes situasjon etter endt utdanning, oppgir 75 % av respondentene å være i arbeid, og av disse igjen svarer 53,1 % at de er fast ansatt. Hele 83,9 % av de ferdig utdannede kandidatene som er i arbeid oppgir at de fikk jobb, fast eller ikke, innen ett år etter at de ble uteksaminert fra HVO. Et yrke respondentene hyppig oppgir å ha er rådgiver / konsulent, der ulike kommunikasjonsoppgaver står sentralt. Dette gjelder ca. 60 % av kandidatene som er i jobb.

Angående tilbakemelding fra intervjuede praksissteder / arbeidsgivere oppleves kandidatene gjennomgående som sterke når det gjelder grunnleggende ferdigheter, breddekompetanse og holdninger til yrket. Imidlertid peker som nevnt, to av de intervjuede praksisstedene på et opplevd behov for økt fokus i utdanningen på ulike digitale verktøy og kanaler. Dette for å øke utdanningens relevans for arbeidslivet. Alle de tre intervjuede praksisstedene gav for øvrig uttrykk for ønske om tettere kontakt og oppfølging etter endt praksisperiode, f.eks. ved at de får tilsendt studentenes praksisrapporter og/eller oppsummeringer av relevante bacheloroppgaver.

© FORFATTAR/MØREFORSKING VOLDA

Føresegnene i åndsverklova gjeld for materialet i denne publikasjonen. Materialet er publisert for at du skal kunne lese det på skjermen eller framstille eksemplar til privat bruk. Utan særskild avtale med forfatter/Møreforskning Volda er all anna eksemplarframstilling og tilgjengeleggjering berre tillate så langt det har heimel i lov eller avtale med Kopinor, interesseorgan for rettshavarar til åndsverk.

FORORD

Hoved-datakilde for resultatene som presenteres i denne rapporten er en elektronisk spørreundersøkelse rettet mot bachelorkandidater i PR, kommunikasjon og media, som er uteksaminert ved Høgskulen i Volda i perioden 2013-2015, samt er studenter i 2016. Oppdragsgiver er Høgskulen i Volda. Spørreundersøkelsen er videre fulgt opp med seks intervjuer med henholdsvis tre kandidater og tre praksissteder / arbeidsgivere. Vi takker oppdragsgiver for oppdraget og for gode innspill underveis. Vi vil også takke de respondenter og intervjupersoner som har tatt seg tid til å delta i undersøkelsen.

Volda 25. april 2016

Asbjørn Kårstein

INNHold

Kapittel 1. Om undersøkelsen og datamaterialet	11
Kapittel 2. Kandidatenes vurdering av kvaliteten på utdanningen og egen motivasjon og innsats	15
<i>Motivasjon og egeninnsats</i>	28
Kapittel 3. Kandidatenes vurderinger av utdanningens nytte og relevans	29
Kapittel 4. Kandidatenes vurderinger av praksisens nytte og relevans	35
Kapittel 5. Internasjonalisering	40
Kapittel 6. Kandidatenes bosted og arbeidssituasjon	41
Kapittel 6. Hva slags arbeidsoppgaver får kandidatene.....	48
Kapittel 7. Tilbakemeldinger fra praksissteder / arbeidsgivere	53

FIGURLISTE

<u>Figur 1. Frekvensfordeling etter oppstartsår for nåværende studenter.</u>	12
<u>Figur 2. Frekvensfordeling etter alder i det samlede utvalget.</u>	13
<u>Figur 3. Opplevelse av kvalitet på ulike aktiviteter i utdanningen.</u>	15
<u>Figur 4. Gjennomsnittsskår for opplevd kvalitet på aktiviteter i utdanningen.</u>	16
<u>Figur 5. Kandidatenes opplevde nytte og relevans av aktiviteter i utdanningen.</u>	18
<u>Figur 6. Gjennomsnittsskår ang. opplevelse av nytte og relevans for ulike aktiviteter i utdanningen.</u>	19
<u>Figur 7. Kandidatenes svarfordeling på spørsmålet «I hvilken grad blir/ble digitale verktøy benyttet i undervisningen på utdanningen?»</u>	20
<u>Figur 8. Kandidatenes opplevelse av pensum på utdanningen.</u>	21
<u>Figur 9. Kandidatenes opplevde kvalitet på ulike typer oppfølging.</u>	23
<u>Figur 10. Gjennomsnittsskår for kandidatenes opplevelse av ulike typer oppfølging.</u>	24
<u>Figur 11. Kandidatenes opplevde egnethet av ulike typer oppfølging.</u>	25
<u>Figur 12. Gjennomsnittsskår for opplevelse av ulike måter å få tilbakemelding.</u>	26
<u>Figur 13. Kandidatenes opplevelse av arbeidsbelastning knyttet til ulike aktiviteter.</u>	26
<u>Figur 14. Kandidatenes samlede vurdering av undervisningsopplegget på utdanningen.</u>	27
<u>Figur 15. Kandidatenes grad av motivasjon for ulike aktiviteter.</u>	28
<u>Figur 16. Svarfordelingen blant kandidatene på tre påstander om deres utdanning ved Høgskulen i Volda.</u>	29
<u>Figur 17. Gjennomsnittsskår blant ferdig utdannede kandidater ang. tre påstander om utdanningen.</u>	30
<u>Figur 18. Kandidatenes vurdering av utdanningens nødvendighet for jobb.</u>	30
<u>Figur 19. Om kandidatene har tatt annen høyere utdanning etter bachelorgraden ved HVO.</u>	31
<u>Figur 20. Oversikt over i hvilken sektor kandidatene var utplassert under ekstern praksis.</u>	35
<u>Figur 21. Svarfordelingen blant bachelorkandidater på tre påstander om ekstern praksis under deres utdanning ved Høgskulen i Volda.</u>	36

Figur 22. Gjennomsnittsskår for vurdering av ekstern praksis.....	37
Figur 23. Kandidatenes vurdering av <i>ekstern</i> praksis som nyttig og relevant for utdanning og yrke.....	37
Figur 24. Kandidatenes vurdering av <i>intern</i> praksis som nyttig og relevant for utdanning og yrke.....	38
Figur 25. Kandidatenes oppfatninger ang. opplegg for praksis i utlandet.....	40
Figur 26. Andel av kandidatene som måtte flytte for å få jobb.....	43
Figur 27. Svarfordeling over spørsmålet "Hva er din hovedbeskjeftigelse?".....	43
Figur 28. Svarfordeling over spørsmålet "Hva er din viktigste tilknytning til arbeidsmarkedet?".....	44
Figur 29. Oversikt over hvor lang tid det tok før kandidatene fikk jobb.....	45
Figur 30. Andelen som har oppgitt "Fast arbeid" på spørsmålet "Hva er din hovedbeskjeftigelse?" etter oppgitt fullføringsår.....	46
Figur 31. Svarfordelingen på spørsmålet "Hvor mange arbeidsforhold har du hatt etter endt utdanning ved Høgskulen i Volda?".....	47
Figur 32. Svarfordelingen på spørsmålet «Hva var ditt opprinnelige yrkesmål ved valg av utdanningen ved Høgskulen i Volda?».....	48
Figur 33. Kandidatenes svarfordeling på spørsmålet "Hva var ditt utdanningsmål da du startet på utdanningen?".....	49
Figur 34. Kandidatenes svarfordeling på spørsmålet "Hadde du høyere utdanning før du startet på den aktuelle utdanninge?".....	50

TABELLISTE

Tabell 1. Hjemstedskommune for kandidatene før de startet på utdanningen ved HVO.....	14
Tabell 2. Fordeling av svar på følgende spørsmål: «Er det noen spesielle fag eller temaer du mener mangler, eller ikke blir tilfredsstillende dekket, på Bachelorutdanningen i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda – eventuelt hva?».....	22
Tabell 3. Fordeling av studiesteder for kandidater som har gått videre med høyere utdanning.....	32
Tabell 4. Fordeling av fagområder ang. kandidatenes opplevde behov for videre utdanning.....	32
Tabell 5. Bostedskommune for ferdig utdannede kandidater.....	41
Tabell 6. Kandidatenes oppgitte arbeidskommune.....	42
Tabell 7. Fordelingen over oppgitte svar fra de ferdig utdannede kandidatene på det åpne spørsmålet «Hva arbeider du som?».....	51
Tabell 8. Oversikt over i hvilken bransje kandidatene har arbeidet etter endt utdanning.....	52

KAPITTEL 1. OM UNDERSØKELSEN OG DATAMATERIALET

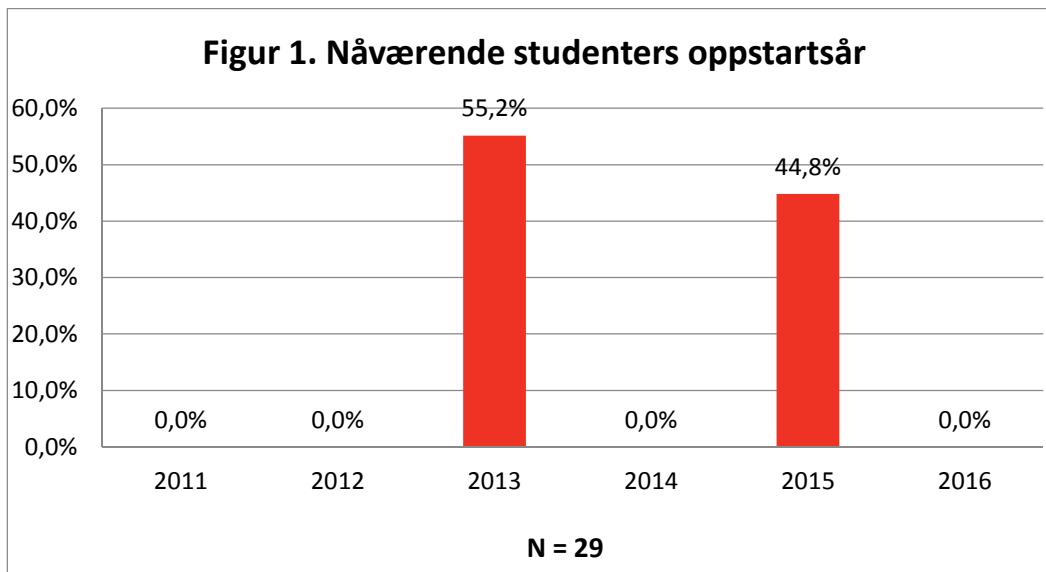
Det empiriske grunnlaget for kandidatundersøkelsen er en elektronisk survey sendt ut til nåværende og tidligere studenter på Bachelorutdanningen i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda. Undersøkelsen ble nærmere bestemt sendt ut til studenter som vår 2016 gikk andre semester første studieår og sjette semester tredje studieår, samt ferdig utdannede kandidater fra studieårene 2013, 2014 og 2015. Årsaken til at undersøkelsen ikke ble sendt ut til kandidater som går fjerde semester andre studieår, er at disse ifølge oppdragsgiver ikke ville være relevante for denne undersøkelsen. Til sammen ble undersøkelsen sendt ut til 126 kandidater. Spørreundersøkelsen ble sendt ut 23. februar 2016, med påminninger 26. og 29. februar og 3. mars. Totalt kom det inn 62 svar, noe som tilsvarer 49 % av mottakerne av surveyen.

Etter gjennomføringen av elektronisk survey-undersøkelse ble det foretatt telefonintervjuer med tre ferdig utdannede kandidater fra Bachelorutdanningen i PR, kommunikasjon og media, samt tre nøkkelpersoner fra arbeids-/praksissteder. De tre utvalgte kandidatene, uteksaminert i henholdsvis 2013, 2014 og 2015, ble tilfeldig valgt ut blant ni kandidater foreslått av oppdragsgiver. De tre arbeids-/praksisstedene ble strategisk valgt på bakgrunn av forslag fra oppdragsgiver. Det ble benyttet halvstrukturerte intervjuguider under intervjuene med kandidater og praksisplasser. Både spørreskjema og intervjuguide ble utviklet i tett samarbeid med oppdragsgiver.

Når det gjelder elektronisk survey var 61,7 % av de 60 respondentene som oppgav sitt kjønn, kvinner. Blant de totalt 62 respondentene er det 51,6 % som oppgav å være ferdig utdannede, mens 48,4 % oppgav å være student per høsten 2016. Det er en klart større andel av kandidatene som oppgir å være kvinne blant nåværende enn blant ferdig utdannede kandidater, henholdsvis 66,7 % mot 53,1 %.

Når det gjelder oppfølgingsintervjuene med de utvalgte kandidatene og praksisstedene, ligger det i sakens natur at disse først og fremst må betraktes som eksempler på synspunkter og refleksjoner som kan være av interesse for utdanning, og ikke som oppfatninger det i særlig grad kan generaliseres på bakgrunn av. Spesifikke problemstillinger som blir påpekt av de intervjuede personene, og som ikke tydelig faller sammen med funn i spørreundersøkelsen, må dermed eventuelt følges opp videre ved en senere anledning.

Av figur 1 fremgår fordelingen av oppgitt oppstartsår for respondentene som per våren 2016 var studenter på bachelorutdanningen.

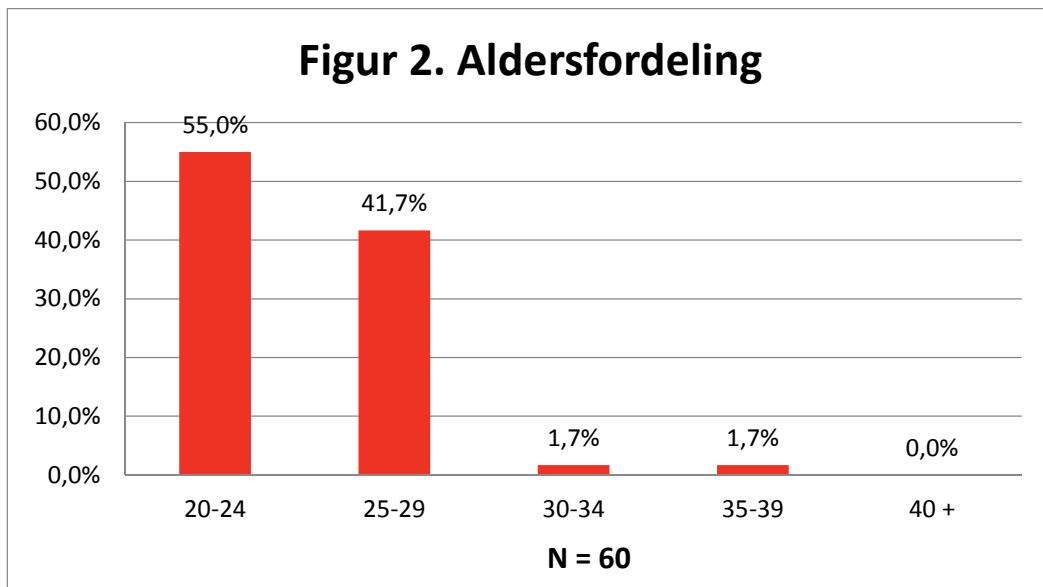

Figur 1. Frekvensfordeling etter oppstartsår for nåværende studenter.

Som det framgår av figur 1 er det, av de 29 respondentene som oppgav å være studenter per 2016, 55,2 % og 44,8 % som oppgav å ha startet på studiet i henholdsvis 2013 og 2015. Dette sammenfaller med andelen studenter som våren 2016 oppgav å gå første og tredje studieår, altså henholdsvis 44,8 % og 55,2 %. Grunnen til at det er null prosent som har svart at de startet opp i 2014, er altså at surveyen ikke er sendt ut til kandidater som per høsten 2016 er i sitt andre studieår.

Av de 32 respondentene som oppgav å ha fullført Bachelorgraden er det en markant fallende andel av kandidatene som oppgav å være ferdig utdannet de tre aktuelle årene – fra 17 kandidater i 2013 til 7 kandidater i 2015, altså mer enn en halvering. Det er noe overraskende at såpass mange flere kandidater som fullførte utdanningen i 2013, i forhold til dem som fullførte i 2014 og 2015, har valgt å svare på undersøkelsen.

Som det fremgår av figur 2 nedenfor, er det en klar overvekt av yngre personer blant de 60 respondentene – nåværende og tidligere studenter – som besvarte spørsmålet angående alder.

Figur 2. Frekvensfordeling etter alder i det samlede utvalget.

Som det framgår av figur 2 oppgav godt over halvparten av de 60 respondentene som besvarte spørsmålet om alder, å være mellom 20 og 24 år, mens kun 3,4 % oppgav å være eldre enn 30 år. Her er, naturlig nok, snittalderen på tidligere studenter noe høyere enn snittalderen på nåværende studenter. Av tabell 1 framgår hjemstedskommune for kandidatene før de startet på utdanningen i Volda.

Tabell 1. Hjemstedskommune for kandidatene før de startet på utdanningen ved HVO

Vestlandet		Østlandet		Midt-Norge		Nord-Norge		Sør-Norge	
Kommune	Ant.	Kommune	Ant.	Kommune	Ant.	Kommune	Ant.	Kommune	Ant.
Bergen	6	Oslo	11	Trondheim	4	Rana	1	Kvinesdal	1
Volda	3	Bærum	2						
Ålesund	3	Asker	1						
Flora	1	Drammen	1						
Førde	1	Fredrikstad	1						
Hareid	1	Horten	1						
Herøy	1	Midsund	1						
Herøy	1	Nannestad	1						
Jølster	1	Oppegård	1						
Kristiansund	1	Porsgrunn	1						
Naustdal	1	Rakkestad	1						
Rauma	1	Røyken	1						
Sogndal	1	Skien	1						
Sunndal	1	Tønsberg	1						
Sykkylven	1	Vestby	1						
Sum	24		26		4		1		1

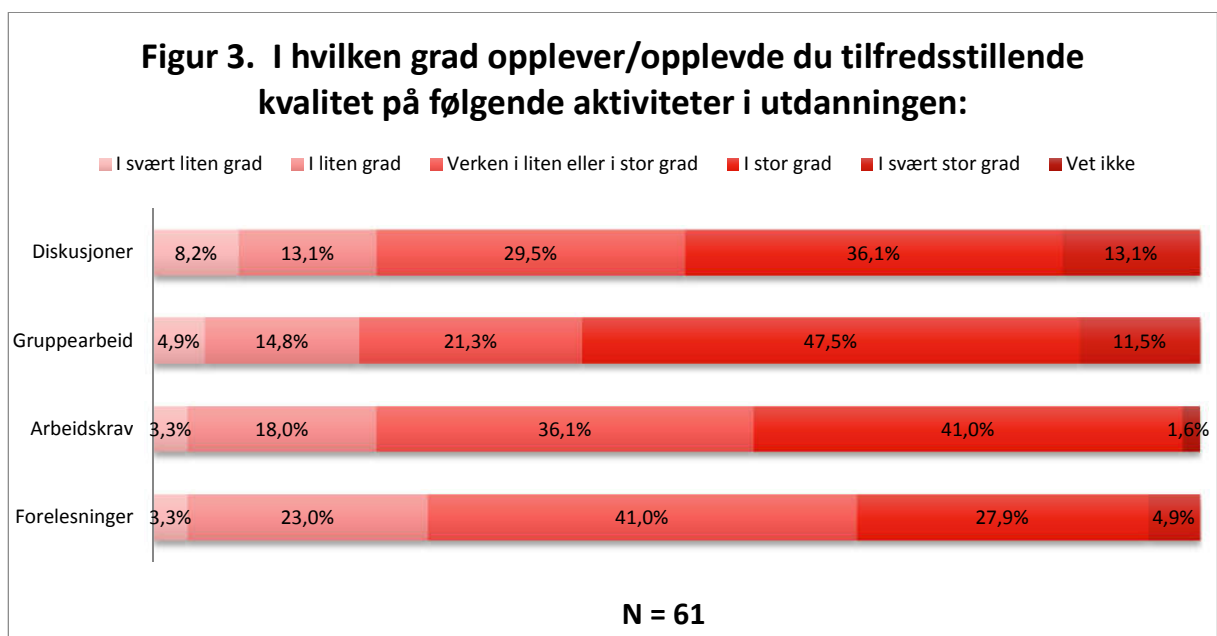
Som det fremgår av tabellen er det en temmelig jevn fordeling av kandidater, blant de 56 respondentene som svarte på dette spørsmålet, som oppgav å komme fra Vestlandet og Østlandet. For øvrig viser tabellen at et stort antall av kandidatene kommer fra enten Møre og Romsdal eller Oslo.

KAPITTEL 2. KANDIDATENES VURDERING AV KVALITETEN PÅ UTDANNINGEN OG EGEN MOTIVASJON OG INNSATS

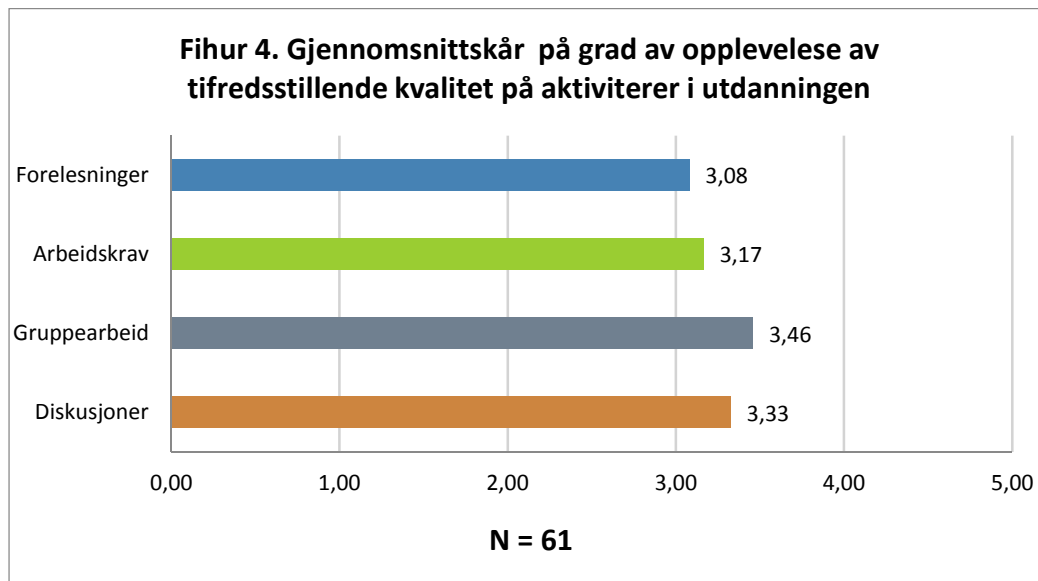

En vesentlig del av denne undersøkelsen dreier seg om kandidatenes oppfatninger angående kvalitet knyttet til opplegg og innhold i Bachelorutdanningen i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda. Av figur 3 framkommer svarfordelingen til nåværende og ferdig utdannede kandidater på ulike spørsmål angående graden av oppfattet kvalitet, på sentrale aktiviteter i utdanningen. I surveyen er kandidatene bedt om å vurdere disse spørsmålene på en skala fra «i svært liten grad» til «i svært stor grad». Det er også gitt anledning til å svare «vet ikke».

Figur 3. Opplevelse av kvalitet på ulike aktiviteter i utdanningen.

Som det framgår av figur 3, kommer gruppearbeid best ut, der til sammen 59 % oppgir at de i stor grad eller i svært stor grad, er tilfreds med kvaliteten. Dårligst ut kommer forelesninger, der 32,8 % oppgir at de i stor eller svært stor grad, er tilfreds. Resultatet av svarfordelingen blir tydeliggjort av utregnet gjennomsnittsskår for de fire aktivitetene, som framkommer i figur 4.

Figur 4. Gjennomsnittskår for opplevd kvalitet på aktiviteter i utdanningen.

Av figur 4 ser vi at gruppearbeid får en snittskår på 3,46 av 5, mens forelesninger i den andre enden får en snittskår på 3,08.¹

Alle de tre kandidatene som ble intervjuet per telefon bekrefter inntrykket av at gruppearbeid blir oppfattet som givende og en viktig del av utdanningen, av studentene. Faktisk gir disse uttrykk for at gruppearbeid oppleves som så positivt at de godt kunne tenke seg mer av dette:

Kandidat 1: Gruppearbeidet fungerte bra – men det har jo ikke vært så mye av det som det kanskje burde.

Kandidat 2: Gruppearbeid er noe utdanninga burde satse enda mer på – særlig gjennomføring av praktisk arbeid i grupper.

Kandidat 3: Gruppearbeid synes jeg fungerte bra. I første klasse hadde vi ganske mye gruppearbeid, men i andre og tredje kunne vi godt hatt mer av det synes jeg.

I følge kandidat 3, er det altså særlig i andre og tredje klasse man med fordel i større grad kan benytte gruppearbeid som del av undervisningen. Alle de tre kandidatene understreker at de her tenker på organisert gruppearbeid, og for eksempel ikke arbeid i selvorganiserte kollokviegrupper.

Når det gjelder forelesninger gav kandidatene som ble intervjuet per telefon, uttrykk for at kvaliteten på disse var forholdsvis god, men også noe ujevn:

¹ Når det gjelder utregning av snittskår er andelen som har oppgitt «vet ikke» som svaralternativ holdt utenom.

Kandidat 1: Noen av foreleserne var litt stressa og virka som de hadde litt for mye å gjøre, noen var kjempeflinke til å forelese, noen gikk rett over hodet på oss – kanskje for smarte til å være lærere? Men, alt i alt så vil jeg si at kvaliteten er helt ok.

Kandidat 3: Det var variasjon fra foreleser til foreleser. Noen forelesere var veldig flinke og engasjerende, andre satt mer bak pulten sin og snakket og virket som de gikk litt på «repeat». (...) Jeg tenker at noen forelesere må bli flinkere til å oppdatere seg og fornye seg – både når det gjelder det faglige og måten de underviser på.

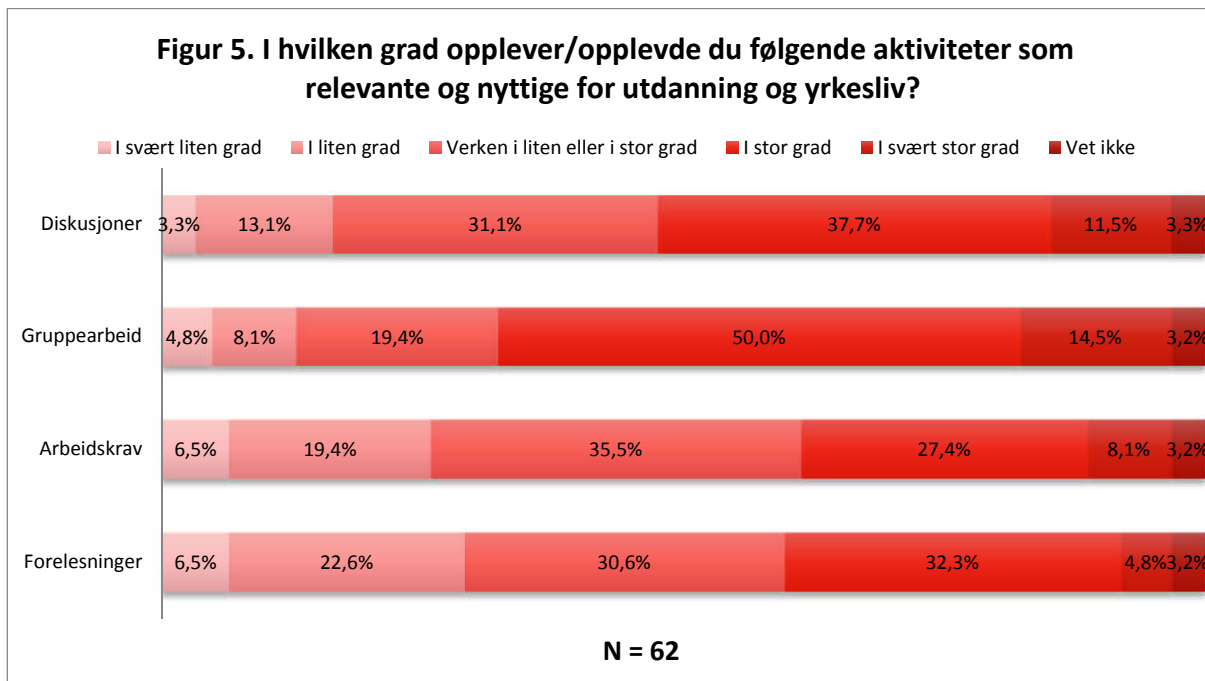
Når det gjelder kritiske punkter, angående noen forelesere / emner, peker de intervjuede studentene altså både på et behov for å bli møtt på det nivået de som studenter befinner seg, og på et ønske om større grad av fornying og variasjon når det gjelder undervisningsoppleggets form og innhold.

Når det gjelder arbeidskrav ble kandidatene som ble intervjuet per telefon spesielt spurt om hvordan de opplevde arbeidet med bacheloroppgaven. Følgende uttalelse fra en av de intervjuede, er representativ for det som framstår som en stor grad av tilfredshet med veiledningen knyttet til dette arbeidskravet:

Kandidat 2: Jeg hadde veldig god kontakt med min veileder og det var veldig fleksibelt når jeg kunne komme for å få hjelp. (...) Veilederne var også veldig behjelpelige med å skaffe til veie det jeg trengte og gi råd om hva jeg burde fokusere på.

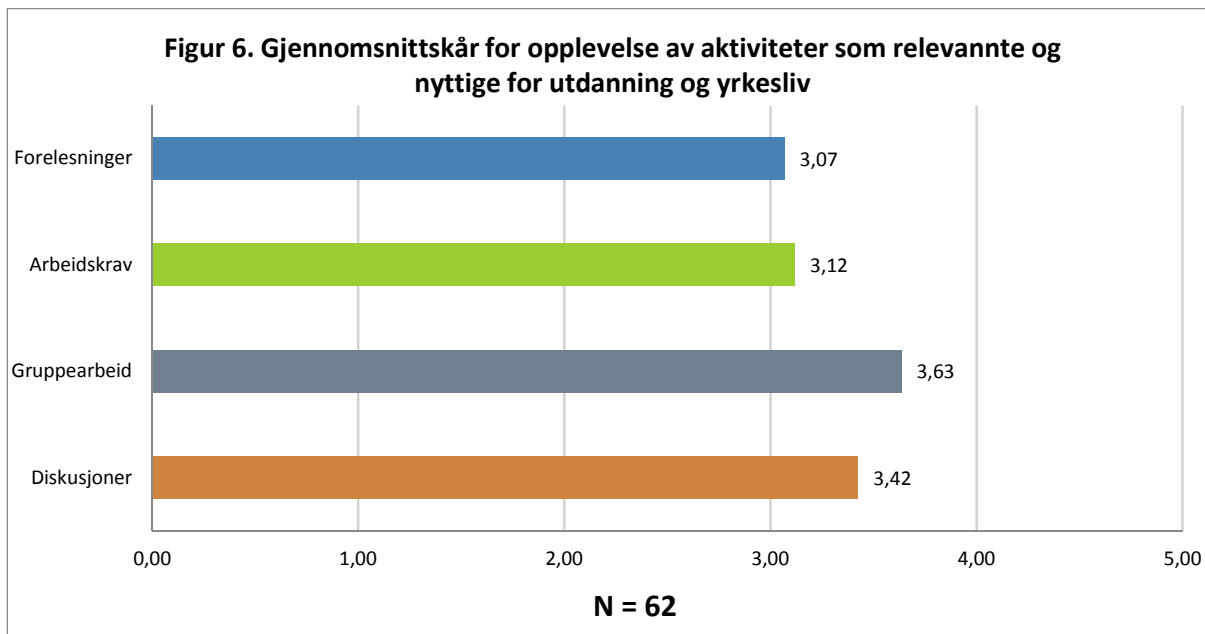
De tre intervjuede kandidatene gav også uttrykk for at forberedelser og opplegg rund bacheloroppgaven generelt hadde fungert bra, selv om en av kandidatene fortalte om en uheldig episode med en veileder som hadde blitt sykemeldt uten at kandidaten hadde fått beskjed.

Angående i hvilken grad kandidatene oppgav at de opplever de samme aktivitetene som vist i figur 3 og 4 som relevante og nyttige, kommer svarfordelingen til respondentene fram i figur 5 under.

Figur 5. Kandidatenes opplevde nytte og relevans av aktiviteter i utdanningen.

Som vi ser er opplevelse av nytte og relevans som framkommer i figur 5, i stor grad sammenfallende med oppfatningen angående kvalitet som framkom i figur 4. Svarfordelingen spenner fra til sammen 64,5 % i stor grad eller i svært stor grad for gruppearbeid, til 37,7 % og 35,5 % i stor grad eller i svært stor grad for henholdsvis forelesninger og arbeidskrav. Når vi studerer figur 6 under, som viser snittskårene for de samme spørsmålene som vist i figur 5, ser vi også at snittskår for parallelle spørsmål relatert oppfattet kvalitet kontra nytte og relevans, i stor grad følges ad.

Figur 6. Gjennomsnittsskår ang. opplevelse av nytte og relevans for ulike aktiviteter i utdanningen.

Når det gjelder de tre kandidatene som ble fulgt opp med telefonintervju bekrefter de at gruppearbeid opplevdes som en sentral del av utdanningen med stor relevans, men altså en aktivitet som med fordel kan utvides:

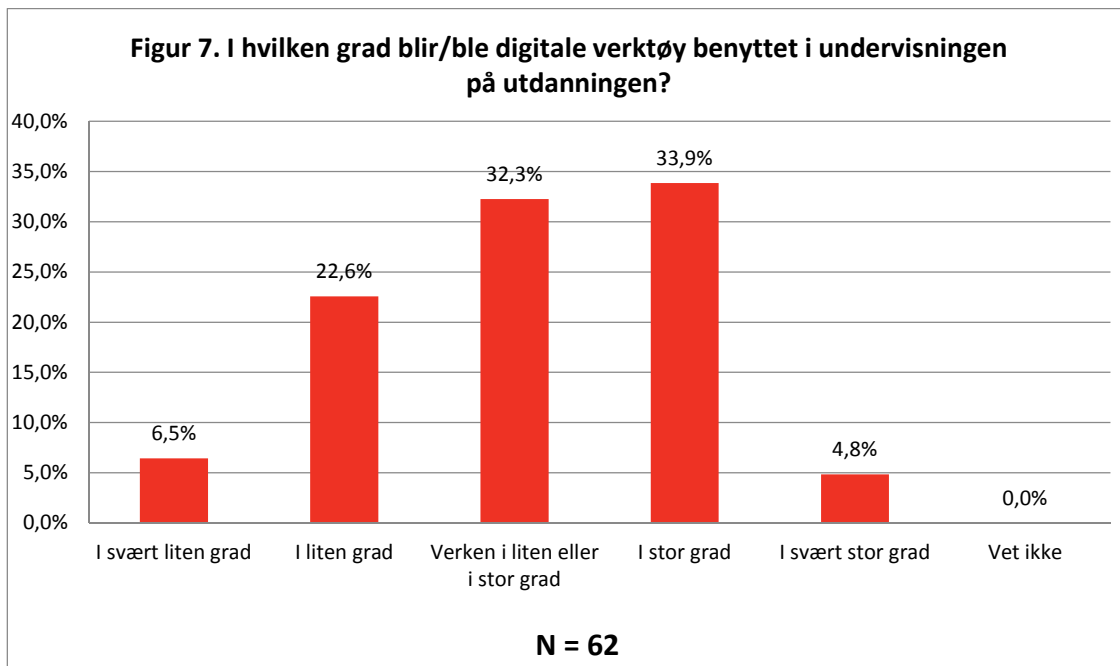
Kandidat 1: Organisert gruppearbeid var blant de aktivitetene der man jobbet med å knytte teori til praksis – og det var lettere å se relevansen av det man gjorde – så prosjekt- og gruppearbeid kunne det godt vært mer av.

Ellers framholdt de tre intervjuede kandidatene Strategisk kommunikasjon som et særlig relevant emne. Følgende uttalelse er representativt for disse synspunktene:

Kandidat 2: Jeg synes strategisk kommunikasjon var det som var mest spennende og givende på studiet – og også det som i ettertid har vist seg å være mest nyttig. (...) Jeg opplevde at det var en god sammenheng i undervisninga i strategisk kommunikasjon over alle tre åra.

I tillegg til å være relevant gav de tre intervjuede kandidatene uttrykk for at de jevnt over, oppfattet kvaliteten på undervisningen i Strategisk kommunikasjon som god.

Av figur 7 framkommer respondentenes svarfordeling på spørsmål om i hvilken grad de mener digitale verktøy har blitt benyttet i undervisningen på utdanningen.

Figur 7. Kandidatenes svarfordeling på spørsmålet «I hvilken grad blir/ble digitale verktøy benyttet i undervisningen på utdanningen?»

Som det framgår av figur 7 er det til sammen 38,7 % av respondentene som oppgav at de opplever at digitale verktøy i stor eller svært stor grad har blitt benyttet på utdanningen.

De tre kandidatene som ble fulgt opp med telefonintervju, ble også spurt om i hvilken grad de følte at innføringen i relevante digitale verktøy hadde fått tilstrekkelig fokus i utdanningen:

Kandidat 2: Det bør absolutt vektlegges i enda større grad. Jeg synes det ble for kort og for lite til at man får en god forståelse av det. Særlig i forhold til Google Analytics for eksempel, så kunne det vært mye mer. Når det er mer og mer digitalisering av samfunnet så synes jeg at god innføring i forskjellige digitale verktøy burde vektlegges mer. Jeg synes også forskjellig bruk av sosiale medier burde vært bedre dekket.

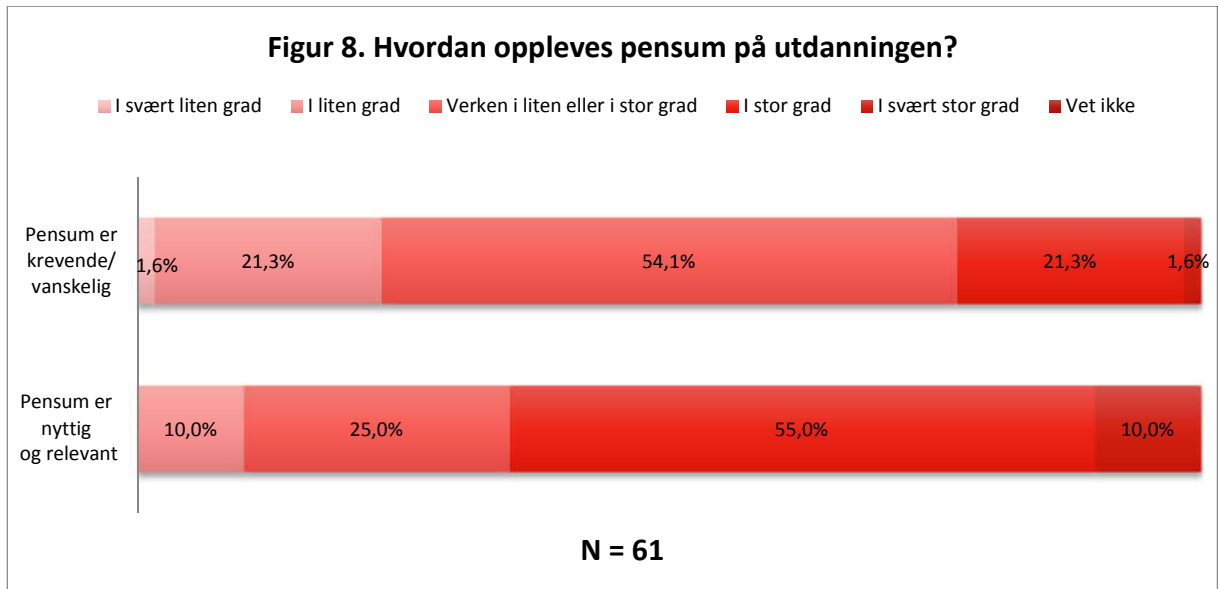
Kandidat 1: Wordpress for eksempel, har jeg ikke fått tilstrekkelig opplæring i – i hvert fall ikke til å drifte en Wordpress-side. (...) Det er også et voksende marked innenfor rådgivning og drifting når det gjelder sosiale medier, så det trur jeg er på tide å få inn i studieplanen – hvordan dette fungerer.

Kandidat 3: Jeg synes ikke de har fått til å gi god nok innføring i digitale verktøy. Det ble for lite og for usystematisk synes jeg. Jeg synes også det skulle vært lagt mer inn i undervisningen – at det ble lagt opp til å bruke det mer i prosjektarbeid for eksempel.

Som det framgår av intervjusitatene var de intervjuede kandidatene temmelig samstemte når det gjelder oppfatningen om at innføring i relevante digitale verktøy ikke hadde vært tilstrekkelig. Som vi ser nevnes blant annet Google Analytics, Wordpress og sosiale medier, samt integrering av digitale verktøy i undervisningsaktiviteter, som for lite fokusert og vektlagt. Som vi

skal se i kapittel 7, var enkelte av praksisstedene / arbeidsgiverne også inne på et behov for større fokus på bruk av digitale verktøy i utdanningen.

I figur 8 framkommer respondentenes svarfordeling på to spørsmål angående opplevelsen av pensum på utdanningen.

Figur 8. Kandidatenes opplevelse av pensum på utdanningen.

Som vi ser av figur 8, er det 65 % av respondentene som oppgav at de i stor eller i svært stor grad oppfatter pensum som nyttig og relevant. Det framgår videre at det er en forholdsvis liten andel av respondentene som oppgav at pensum i stor eller svært stor grad er krevende / vanskelig – til sammen 22,9 %. Som en oppfølging av spørsmålene relatert til pensum ble kandidatene også stilt det åpne spørsmålet «Er det noen spesielle fag eller temaer du mener mangler, eller ikke blir tilfredsstillende dekket, på Bachelorutdanningen i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda – eventuelt hva?». Svarene på dette spørsmålet er systematisert i tabell 2 under:

Tabell 2. Fordeling av svar på følgende spørsmål: «Er det noen spesielle fag eller temaer du mener mangler, eller ikke blir tilfredsstillende dekket, på Bachelorutdanningen i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda – eventuelt hva?»

Fagområder / temaer	Antall
Ulike aspekter ved kommunikasjon	10
Praktiske mediefag	8
Mer praksis	5
Økonomi	5
Journalistikk	5
Sosiale medier	4
PR / Markedsføring	3
Organisasjon og ledelse	2
<i>Sum</i>	<i>42</i>

Når det gjelder ulike temaer og utfordringer relatert til kommunikasjon, som det framkommer av tabell 2 at mange har trukket fram, nevnes blant annet politisk kommunikasjon, organisasjonskommunikasjon, finansiell kommunikasjon, markedskommunikasjon og miljøkommunikasjon.

Når det gjelder praktiske mediefag nevnes aktiviteter som å lage kommunikasjonsstrategi, skrive pressemelding, generell medietrening og kriseøvelser, samt igjen opplæring i medieteknisk utstyr og diverse programvare.

De tre kandidatene som ble fulgt opp med telefonintervju, hadde imidlertid temmelig ulike oppfatninger angående hvilke fag / temaer det eventuelt var for lite av i utdanningen. To av kandidatene synes likevel å være enige i at det med fordel kunne vært større innslag av økonomifag i utdanningen:

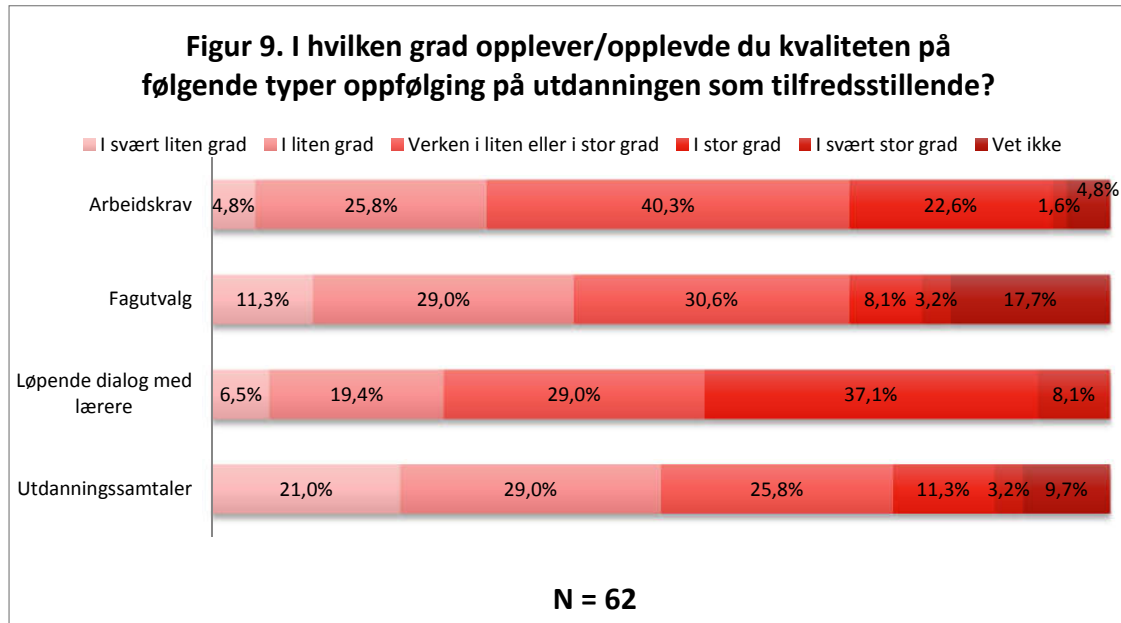
Kandidat1: Jeg merker nå som jeg arbeider i en liten bedrift, at jeg gjerne skulle ha lært mer om bedriftsøkonomi. Jeg kan ikke så mye som jeg burde – hvordan økonomiske strukturer fungerer i bedrifter. Også driver jeg med innsalg – så det hadde vært greit å snakke det økonomiske språket til de som eventuelt skal kjøpe noe.

Kandidat 2: Økonomi kan jeg ikke huske at vi hadde så mye om – utenom litt om forvaltning og sånne ting – det synes jeg i grunn det kunne vært litt mer av.

Mens to av de intervjuede kandidatene gav uttrykk for at de oppfattet at temaer relatert til politikk og samfunnsliv var tilstrekkelig dekket, mente en av kandidatene at det godt kunne vært mer av dette:

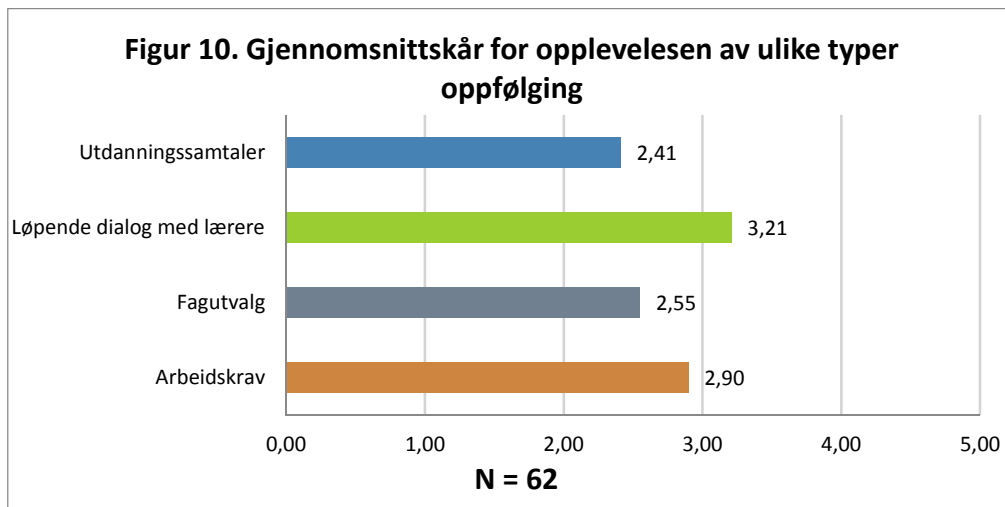
Kandidat 3: Jeg tenker på den ganske grundige innføringen i norsk samfunnsliv som journalistlinjen hadde – det ser jeg ingen grunn til at vi ikke skulle ha. Jeg kunne også tenkt meg mer om politikk og det politiske systemet – det hadde vi bare i ett semester.

Når det gjelder kandidatenes oppfatning av kvaliteten til ulike typer oppfølging på utdanningen, framkommer svarfordeling på spørsmål relatert til dette i figur 9.

Figur 9. Kandidatenes opplevde kvalitet på ulike typer oppfølging.

Som det framgår av figur 9, er det løpende dialog med lærere som gir størst uttelling med hensyn til grad av tilfredshet, hvor til sammen 45,2 % har svart i stor eller i svært stor grad. Dette sammenfaller godt med de intervjuede kandidatenes positive vurderinger av veiledningstilbudet på utdanningen. Dårligst ut kommer «fagutvalg», der til sammen bare 11,3 % svarer i stor eller svært stor grad. Det er også verdt å merke seg at en relativt høy andel har svart «vet ikke», særlig på fagutvalg, men også utdanningssamtaler. Det er nærliggende å spekulere i at noe av årsaken til den høye andelen «vet ikke»-svar på disse to spørsmålene kan være at en del av studentene har mangelfull erfaring når det gjelder disse oppfølgingsordningene. Av figur 10 under, som viser snittskår for de ulike typene oppfølging, ser vi også at løpende dialog med lærere får en forholdsvis høy snittskår på 3,21 av 5, mens utdanningssamtaler er nede i 2,41. Under utregning av gjennomsnittskår er «vet ikke»-svarene også her holdt utenfor.

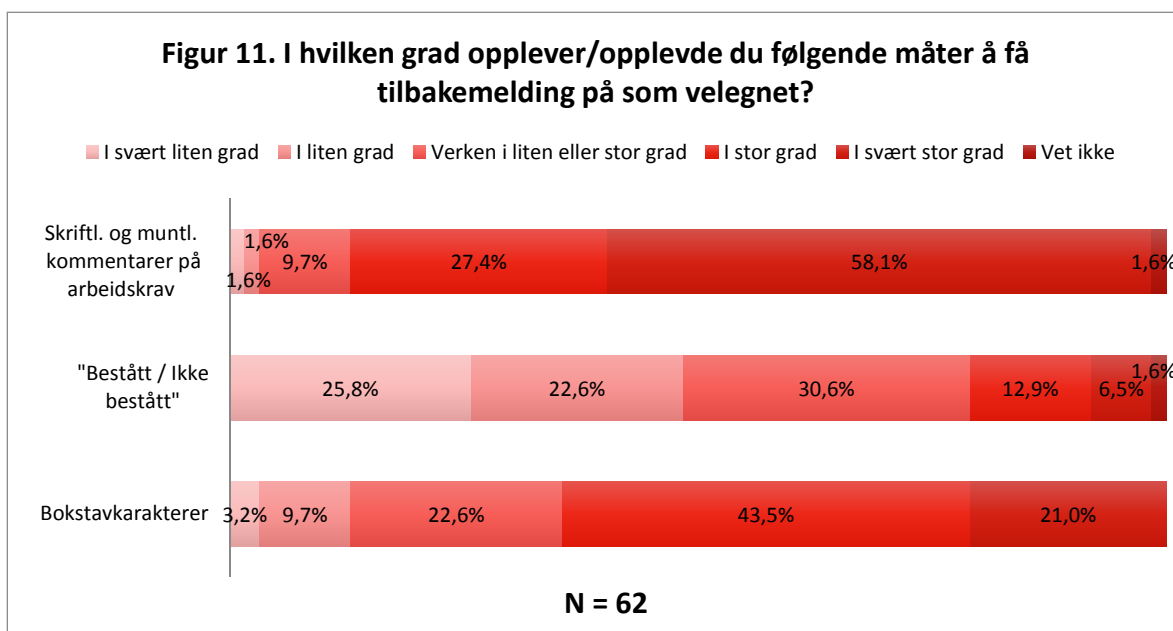
Figur 10. Gjennomsnittsskår for kandidatenes opplevelse av ulike typer oppfølging.

Angående løpende dialog var de tre intervjuede kandidatene også temmelig entydige på at de opplevde å ha hatt god kontakt med forelesere og andre ansatte under utdanningen. Følgende uttalelse er representativt for disse vurderingene:

Kandidat 2: Jeg synes jeg hadde veldig god kontakt med de ansatte. Selvsagt var det enkelte jeg hadde bedre kontakt med enn andre – men det tenker jeg er bare naturlig.

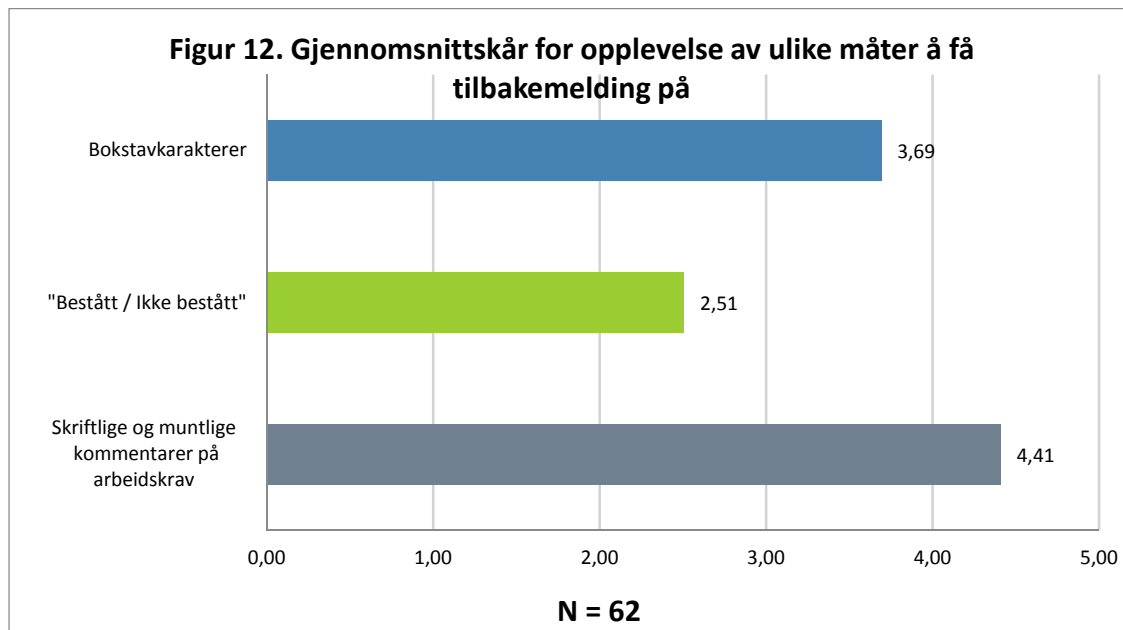
Av figur 11 framkommer kandidatenes vurderinger med hensyn til opplevd egnethet i forhold til ulike former for tilbakemeldinger på utdanningen.

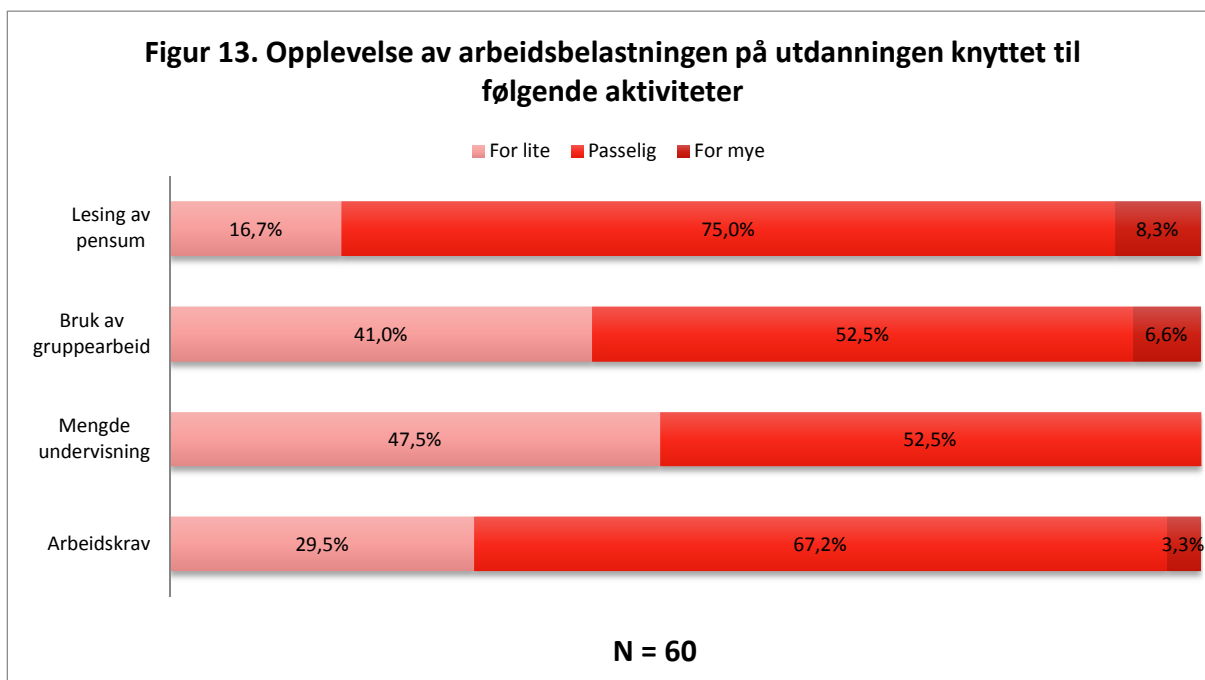
Figur 11. Kandidatenes opplevde egnethet av ulike typer oppfølging.

Av figur 11 framgår det at hele 85,5 % og 64,5 % oppgav at de i stor eller svært stor grad, opplever henholdsvis skriftlige og muntlige kommentarer på arbeidskrav og bokstavkarakterer som velegnede måter å få tilbakemelding på. Det framgår også at det er en markant mindre andel av kandidatene, 19,4 %, som opplever «bestått/ikke bestått» som en velegnet form for tilbakemelding. Dette inntrykket blir forsterket av figur 12 under, der det framkommer at det er hele 1,9 poeng som skiller snittskår på «skriftlige og muntlige kommentarer på arbeidskrav», på 4,41 av 5 poeng, fra «bestått/ikke bestått», på kun 2,51 poeng.

Figur 12. Gjennomsnittsskår for opplevelse av ulike måter å få tilbakemelding.

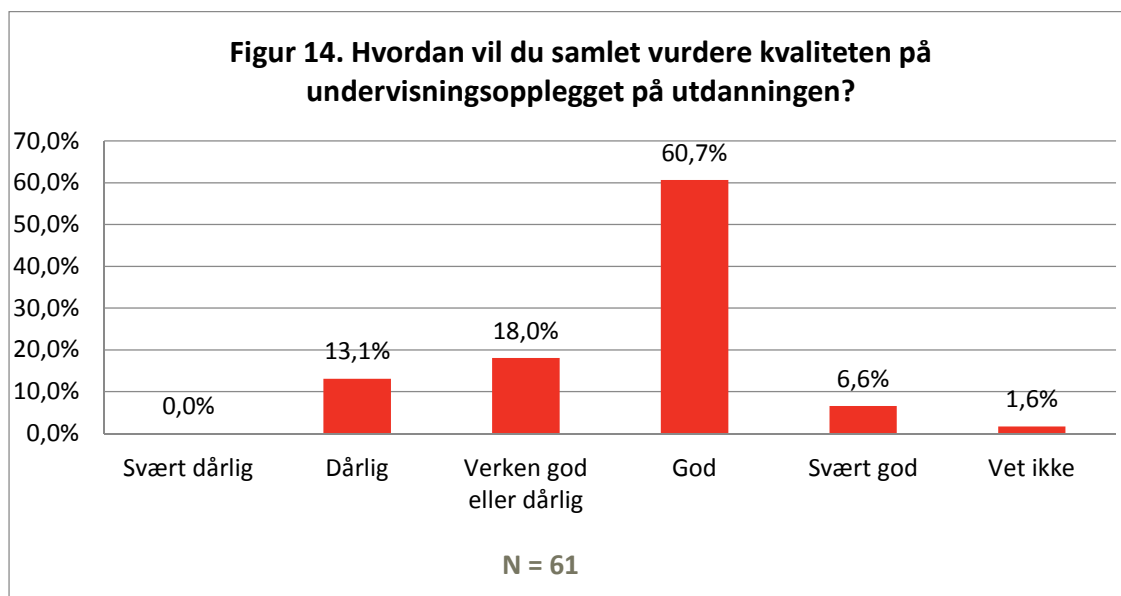
Kandidatene ble også stilt spørsmål relatert til hvordan de opplever arbeidsbelastningen på utdanningen knyttet til ulike aktiviteter. Kandidatene ble bedt om å vurdere disse spørsmålene i forhold til en tre-trinns-skala, «for lite», «passelig» eller «for mye».

Figur 13. Kandidatenes opplevelse av arbeidsbelastning knyttet til ulike aktiviteter.

Av figur 13 framgår det at en betydelig andel av kandidatene vurderer arbeidsbelastningen knyttet til særlig lesing av pensum, men også arbeidskrav, som «passelig» – med henholdsvis 75 % og 67,2 %. Når det gjelder «bruk av gruppearbeid» og «mengde undervisning» er det verdt å merke seg at, selv om over halvparten av kandidatene opplever dette som passelig, oppgav henholdsvis 41 % og 47,5 % av at det er for lite av disse aktivitetene. Særlig savnet av mer gruppearbeid synes altså å være et gjennomgående funn i undersøkelsen.

Figur 14 gir en oversikt over svarfordelingen på oppsummeringsspørsmålet «Hvordan vil du samlet vurdere kvaliteten på undervisningsopplegget på utdanningen?».

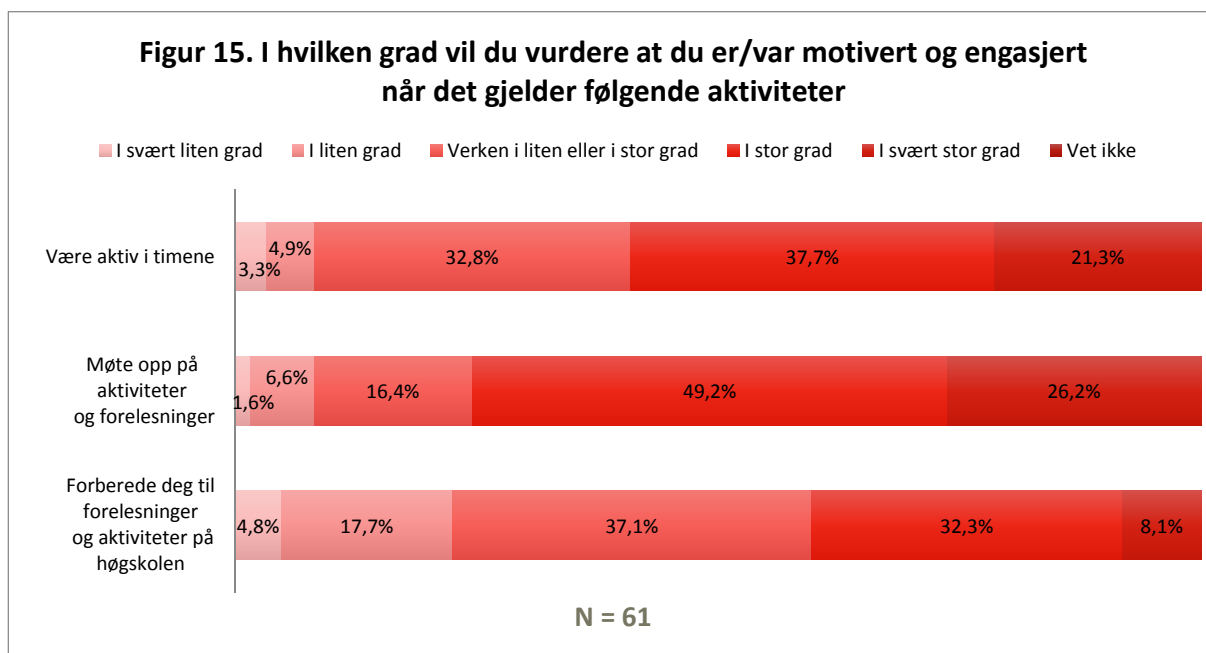

Figur 14. Kandidatenes samlede vurdering av undervisningsopplegget på utdanningen.

Som vi ser av figur 14, er det også for dette spørsmålet et flertall, på 67,3 %, som samlet vurderer kvaliteten på undervisningsopplegget på utdanningen som god eller svært god.

MOTIVASJON OG EGENINNSATS

Hvordan vurderer så kandidatene sin egen motivasjon og innsats? Figur 15 gir en oversikt over svarfordelingen til kandidatene angående motivasjon og engasjement relatert til ulike aktiviteter på utdanningen.

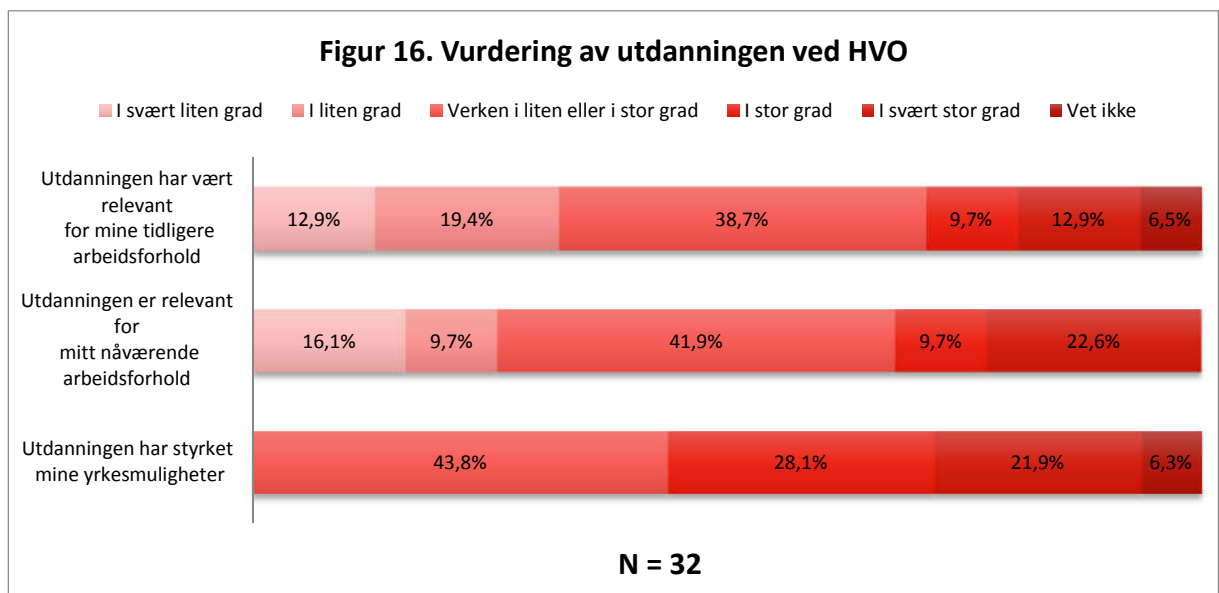

Figur 15. Kandidatenes grad av motivasjon for ulike aktiviteter.

Av figur 15 ser vi at kandidatene oppgir størst motivasjon relatert til å «møte opp på aktiviteter og forelesninger på høgsolen», der 75,4 % svarer i stor eller i svært stor grad. Dårligst ut kommer motivasjon for å «forberede seg til forelesninger og aktiviteter på høgsolen», der til sammen 40,4 % har svart i stor eller svært stor grad, men så mye som 22,5 % har svart i liten eller svært liten grad. Det er nærliggende å se dette siste i sammenheng med hvor mange timer per uke kandidatene oppgav at de bruker på studiet, sett bort fra timer benyttet til å delta på organisert undervisningsaktivitet. Når det gjelder dette spørsmålet oppgav respondentene et snitt på ca. 11 timer og modus på 10 timer egenarbeid per uke. Variasjonen er imidlertid stor, fra 2 til 30 timer per uke, og med et standardavvik på 8,2 (N = 48).

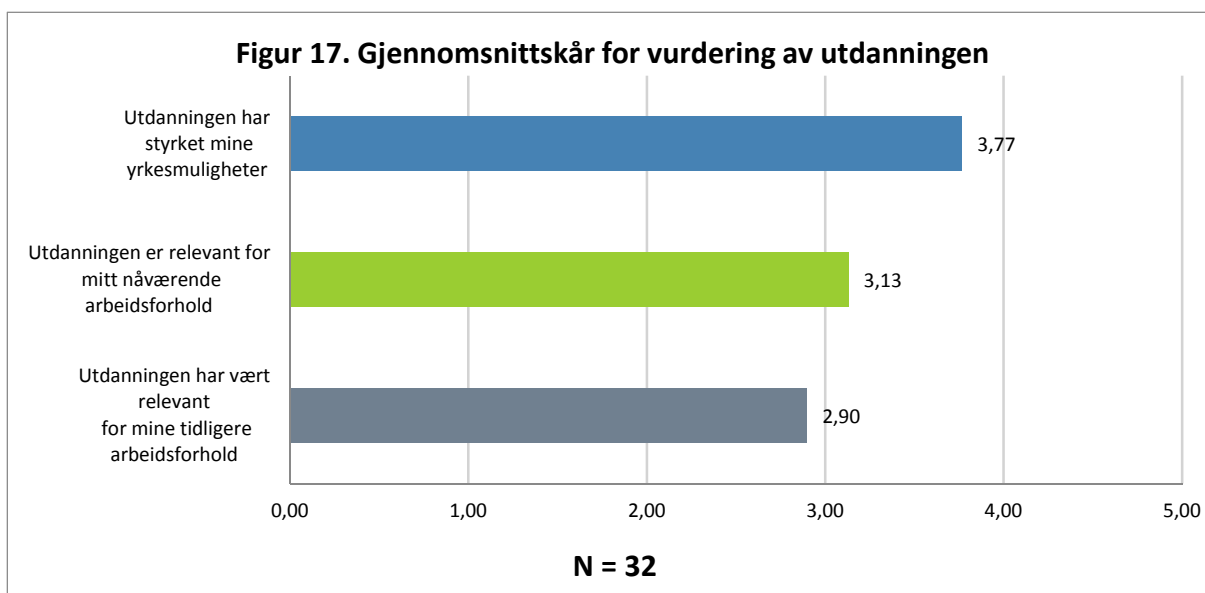
KAPITTEL 3. KANDIDATENES VURDERINGER AV UTDANNINGENS NYTTE OG RELEVANS

Formålet med dette kapitlet er å se nærmere på hvordan ferdig utdannede kandidater fra den aktuelle utdanningen vurderer utdanningens nytte, relevans og nødvendighet i forhold til arbeidsforhold og yrke. I figur 16 framkommer kandidatenes svarfordeling angående i hvilken grad, på en skala fra «i svært liten grad» til «i svært stor grad», de er enige i ulike påstander relatert til utdanningens relevans. Det er også gitt anledning til å svare «vet ikke».

Figur 16. Svarfordelingen blant kandidatene på tre påstander om deres utdanning ved Høgskulen i Volda.

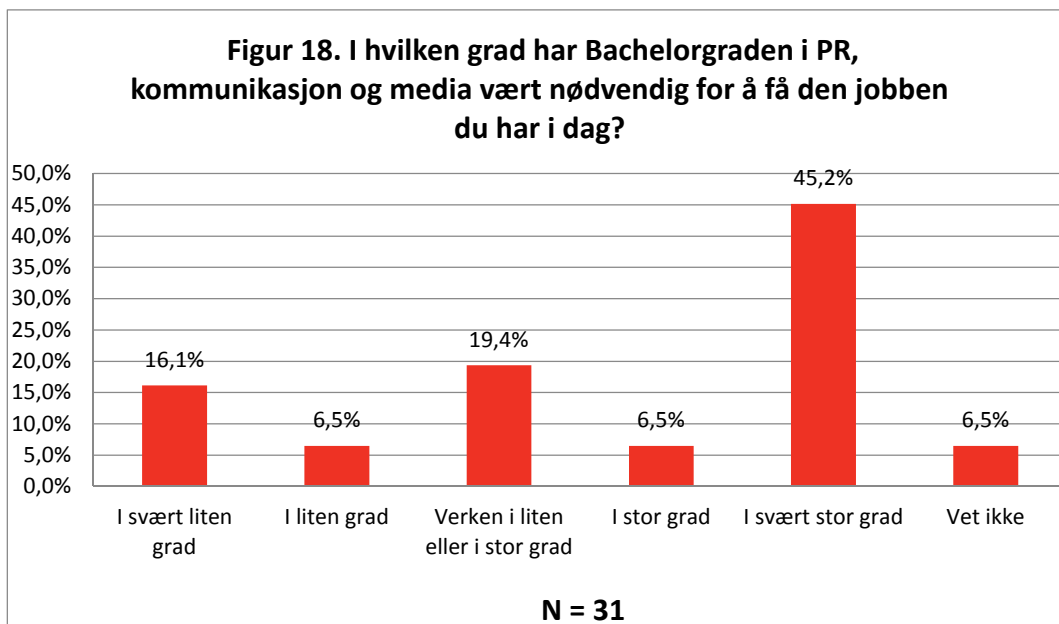
Som det fremgår av figur 16 har 50 % av kandidatene i stor eller svært stor grad, sagt seg enige i påstandene om at «utdanningen har styrket mine yrkesmuligheter», mens en del færre, 32,3 %, har svart det samme angående påstanden om at «utdanningen er relevant for mitt nåværende arbeidsforhold». At utdanningen ikke nødvendigvis blir oppfattet som like relevant i forhold til kandidatenes tidligere arbeidsforhold, og at det således bare er 22,6 % som svarer i stor eller i svært stor grad på dette, er for så vidt ikke overraskende siden det for en del kan ta litt tid å få relevant arbeid. I figur 17 er snittskårene til de tre påstandene fra figur 16 vist.

Figur 17. Gjennomsnittsskår blant ferdig utdannede kandidater ang. tre påstander om utdanningen.

Av figur 17 blir det tydeliggjort at det er påstanden om at «utdanningen har styrket mine yrkesmuligheter» som treffer kandidatene best, med en snittskår på 3,77 av 5 poeng.

Figur 18 gir en oversikt over fordelingen av de ferdig utdannede kandidatenes svar på i hvilken grad de anser at utdanningen har vært nødvendig for den jobben de har i dag.

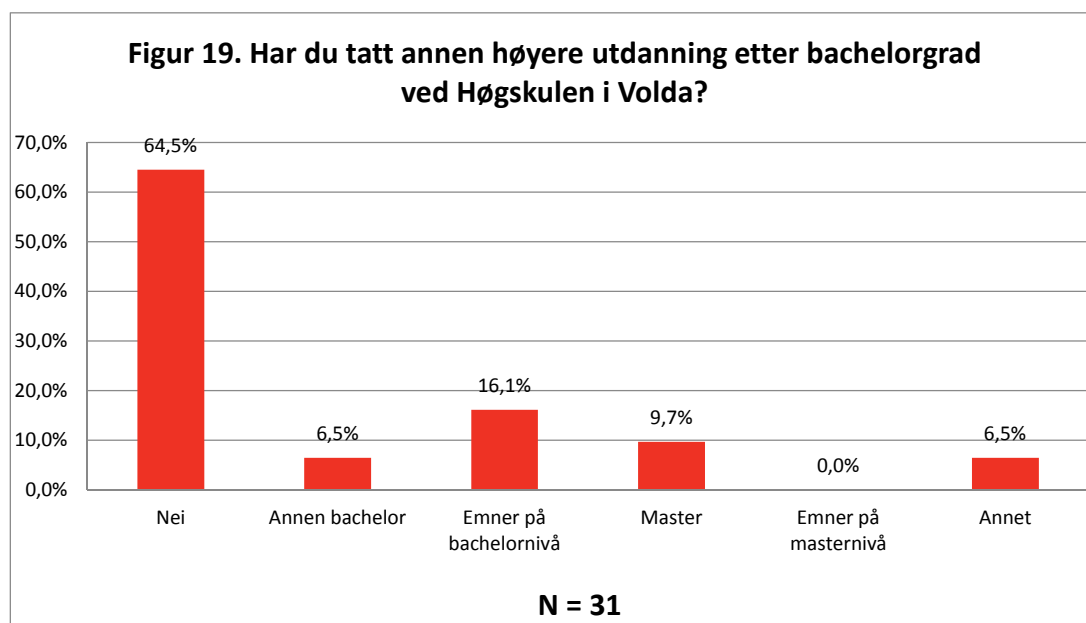

Figur 18. Kandidatenes vurdering av utdanningens nødvendighet for jobb.

Av figur 18 framgår det at 22,6 % av kandidatene svarer at utdanningen i liten eller svært liten grad har vært nødvendig for den jobben de har i dag. Som det vil framgå av kapittel 6, kan dette henge i sammenheng med at en del av de ferdig utdannede kandidatene later til å ha arbeid der den aktuelle utdanningen ikke synes å være spesielt relevant. Den største svarkategorien for dette spørsmålet er for øvrig «i svært stor grad», som er det valgte svaralternativet for hele 45,2 % av kandidatene. Til sammenlikning er det er verdt å merke seg at andelen som svarte «i svært stor grad» på påstanden om at «utdanningen er relevant for mitt nåværende arbeidsforhold», slik det framkommer av figur 16, kun var på halvparten av dette - 22,6 %. Her kan det altså virke som om respondentene skiller mellom «nødvendig» og «relevant».

På spørsmål om de ferdig utdannende kandidatene ville valgt samme utdanning om de kunne velge på nytt svarer 50 % ja, mens 12,5 % svarer nei. Andelen kandidater som svarer «vet ikke» er imidlertid temmelig stor, hele 37,5 % - altså i overkant av en tredjedel av respondentene som har besvart dette spørsmålet (N = 32).

Også kandidatenes valg med hensyn til å ta videre utdanning etter Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media kan være av betydning for å vurdere kandidatenes opplevde nytte og relevans av utdanningen. Figur 19 gir en oversikt over svarfordelingen når det gjelder hvorvidt ferdig utdannende kandidater har tatt høyere utdanning etter utdanningen ved Høgskulen i Volda.

Figur 19. Om kandidatene har tatt annen høyere utdanning etter bachelorgraden ved HVO.

Av figur 19 framkommer det at litt mer enn en tredjedel av kandidatene uteksaminert fra Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media har valgt å ta annen høyere utdanning. Tabell 3 under viser svarene ferdige utdannede kandidater oppgav på det åpne spørsmålet «Hvor har du tatt høyere utdanning etter Bachelorgrad i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda?»

Tabell 3. Fordeling av studiesteder for kandidater som har gått videre med høyere utdanning.

Lærested	Antall
Universitetet i Oslo	3
Universitetet i Bergen	2
NTNU	1
Copenhagen Business School	1
Høgskolen i Buskerud og Vestfold	1
Khio	1
SOFI	1
	<i>N = 10</i>

Som det framgår av tabell 3, har 6 av de 10 kandidatene som har besvart dette spørsmålet, oppgitt at de har valgt å studere videre ved universiteter i Norge. Det er også verdt å merke seg at ingen av kandidatene har oppgitt at de har valgt å studere videre ved Høgskulen i Volda. I tabell 4 framkommer svarene som ble gitt på et åpent spørsmål om kandidatene som har gjennomført Bachelorutdanningen i PR, kommunikasjon og media opplever behov for videreutdanning – og eventuelt i hva. Noen av kandidatene har her nevnt mer enn et område.

Tabell 4. Fordeling av fagområder ang. kandidatenes opplevde behov for videre utdanning.

Fagområde	Antall
Kommunikasjon	6
Økonomi	5
Ledelse	3
PR/markedsføring	2
Praktiske mediefag	2
Sum	18

Også svarene på spørsmålet angående behov for videreutdanning, referert i tabell 4, vil være med på å kaste lys over kandidatenes oppfatninger når det gjelder utdanningens nytte og

relevans. Særlig når disse ses i sammenheng med svarene på spørsmålet om det er noen spesielle fag eller temaer kandidatene mener mangler, eller ikke blir tilfredsstillende dekket, på Bachelorgrad i PR, kommunikasjon og media. Som det fremkom i kapittel 2, tabell 2, svarte ca. 24 % av respondentene at de savner fag og temaer relatert til kommunikasjon, mens ca. 17 % nevner fag relatert til økonomi og ledelse (N = 42). Det er altså forholdsvis stor grad av sammenfall mellom fag og temaer kandidatene oppgav å savne i utdanningen og fagområder hvor kandidater, som er uteksaminert fra PR, kommunikasjon og media, oppgav at de har behov for videreutdanning (slik det framkommer i tabell 4).

Enda bedre innblikk i de ferdig utdannede kandidatenes oppfatninger angående dette spørsmålet får man imidlertid når man studerer respondentenes svar på det åpne spørsmålet «Hvor relevant og nyttig har din Bachelorutdanning i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda vært for din yrkeskarriere?» Mange av de 39 respondentene som har besvart dette spørsmålet, etterlyser større grad av ulike typer praktisk undervisning og aktivitet i utdanningen:

«Det har vært svært nyttig. Men flere emner og tema burde vært en del av utdanningsløpet fra starten av. Eksempler på dette er: Skrivning av pressemelding (og andre verktøy som benyttes i praksis), medietrening (i studio o.l.).»

«Jeg kunne tenkt meg at vi hadde flere øvelser i hvordan sette opp en kommunikasjonsplan, skrive pressemeldinger, etc. Mer praktisk med tilbakemeldinger.»

«Jeg synes det er alt for lite praktiske øvelser ila. studiet. Allerede i 1. klasse burde vi ha praktiske øvinger som kriseøving, risikokommunikasjon, pressekonferanse, pressemelding osv. Det er noe som bør prioriteres, slik at de som kanskje synes det er ekstra utfordrende å snakke foran folk el.l., faktisk får en sjanse til å utvikle seg før det er for sent.»

Disse svarene, angående etterlysning av større vektlegging av praktiske kunnskaper og ferdigheter, er i tråd med svar på det åpne spørsmålet «Er det noen spesielle fag eller temaer du mener mangler, eller ikke blir tilfredsstillende dekket, på Bachelorgrad i Planlegging og administrasjon ved Høgskulen i Volda – eventuelt hva?». Svarene på disse spørsmålene ble referert i kapittel 2, tabell 2. Noen av respondentene framholder også at emner og pensum på utdanningen i større grad må oppdateres i takt med samfunnsutviklingen. Følgende åpne svar i spørreundersøkelsen er representativt for disse synspunktene:

«Utdatert pensum, savnet mer pensum som relaterte seg til dagens samfunn og mediesituasjon.»

Når det gjelder mer positive vurderinger fremhever en del kandidater at mer teoretiske fag og temaer er nyttige «for å forstå mer i dybden og se sammenhenger», som en uttrykker det – men flere etterlyser altså en tettere og klarere integrering av teori og praksis i utdanningen. Flere av respondentene fremhever for øvrig intern og ekstern praksis som en svært nyttig og lærerik del av studiet, noe vi vil se nærmere på i kommende kapittel. Også de tre kandidatene som ble fulgt opp med telefonintervju, vektla gjennomgående de praktiske delene av utdanningen som særlig relevante, og at man med fordel kan bestrebe seg på å få til en bedre integrering av teori og praksis. Følgende uttalelse er representativt for dette synspunktet:

Kandidat 1: Noen ganger så har jeg tenkt at de burde vri det litt så det blir litt mer relevant for arbeidslivet. Av og til så ble forelesningen ganske distansert fra arbeidsvirkeligheten. Prøve å knytte teori mer til praksis kanskje – med flere praktiske eksempler og litt mer matnyttig. (...) Det jeg lærte desidert mest av var å jobbe med forskjellige oppgaver i praksis.

Særlig en av kandidatene understreker imidlertid også at utdanningen i Volda, med sin vektlegging av det kommunikasjonsfaglige, gjør noe fundamentalt riktig:

Kandidat 2: Når det gjelder i forhold til arbeidslivet vil jeg si at relevansen er veldig god. Jeg vil si at Volda har truffet et område som er veldig viktig i tida, og kanskje kommer til å bli enda viktigere framover, når kommunikasjon kanskje kommer til å bli mer verdsatt – på linje med markedskanaler og sånne ting. Så jeg synes relevansen er veldig god. Men, jeg synes generelt at teoribiten, i forhold til den praktiske biten, ble vel dominerende – spesielt i forhold til relevansen for arbeidslivet.”

Som vi ser understreker imidlertid også denne kandidaten, til tross for de positive vurderingene, at vedkommende oppfatter at det er et større potensiale for integrering av teori og praksis i løpet av utdanningen.

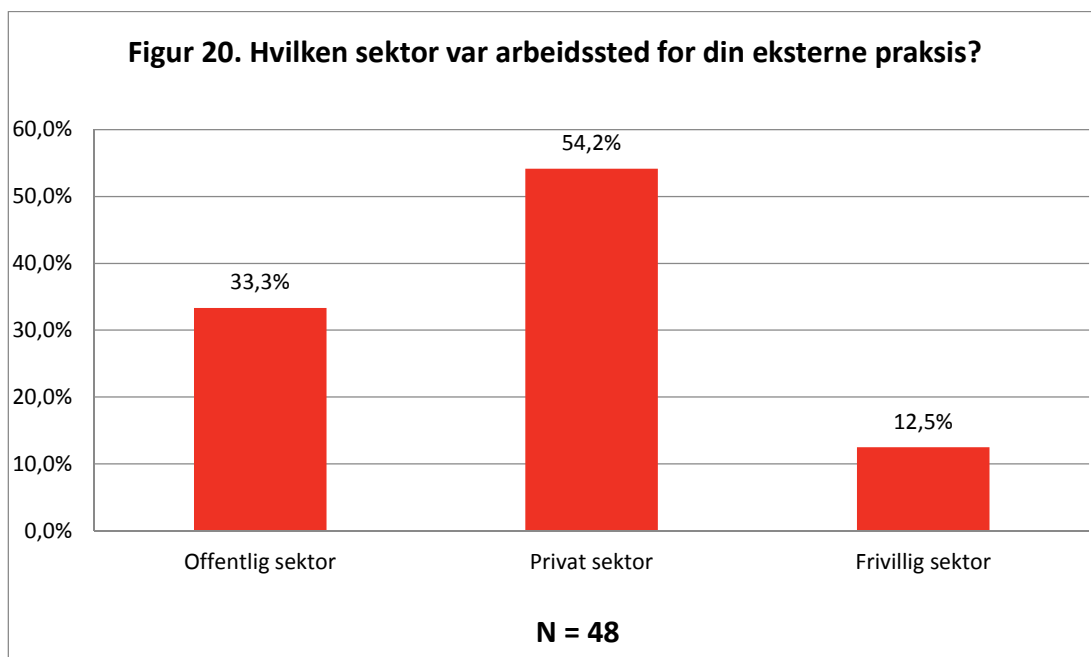
KAPITTEL 4. KANDIDATENES VURDERINGER AV PRAKSISENS NYTTE OG RELEVANS

Praksisperioder utgjør en viktig del av mange profesjonsutdanninger. Formålet med dette kapittelet er å beskrive hvordan kandidatene fra Bachelorutdanningen i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda vurderer praksisperiodens nytte og relevans i forhold til arbeidslivet.

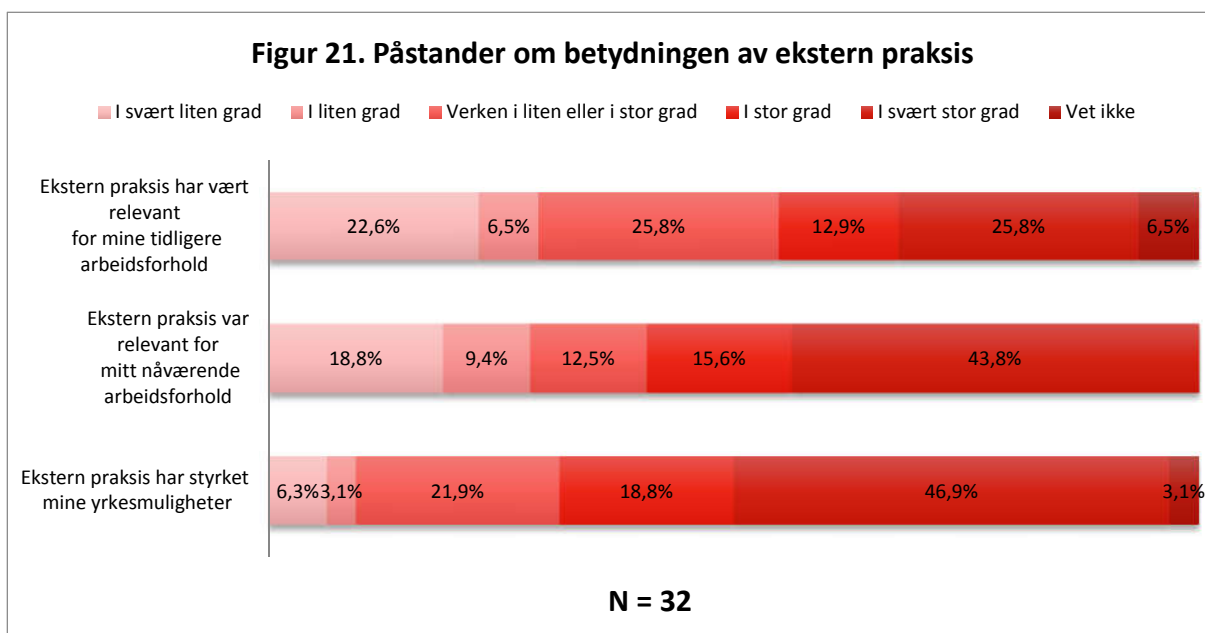
Det er 49 (79 %) av de 62 bachelorkandidatene som i spørreundersøkelsen oppgir at de har hatt ekstern praksis. Når det gjelder dem som ikke oppgir å ha hatt ekstern praksis svarer hele 92 % at de har et ønske om å gjennomføre ekstern praksis i løpet av utdanningen.

I figur 20 framkommer svarfordelingen til kandidater som har gjennomført ekstern praksis på spørsmål om arbeidsstedet for denne praksisen.

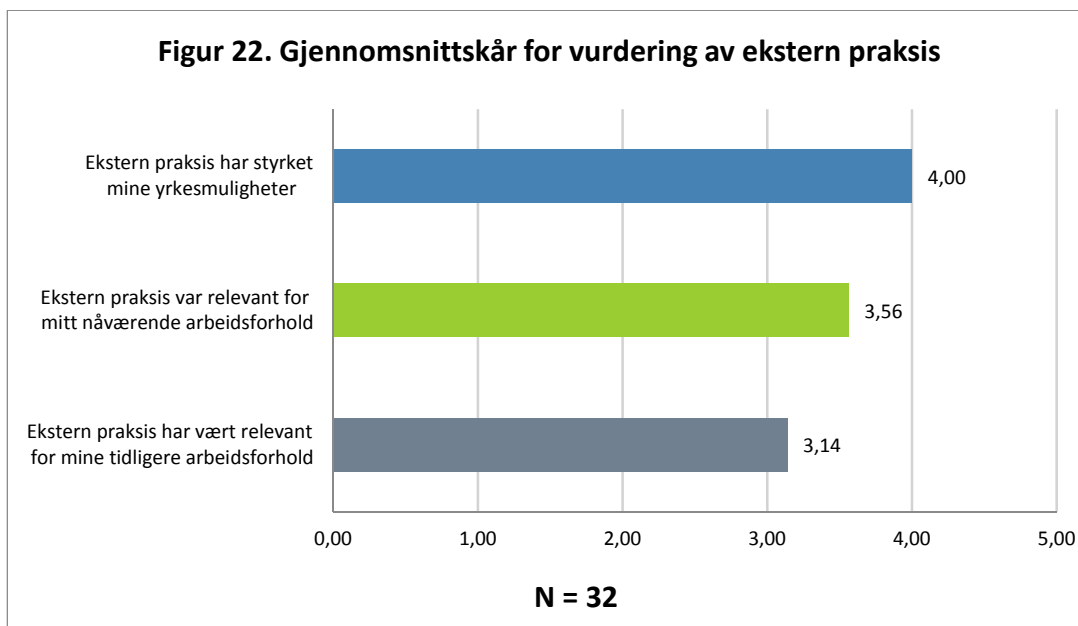
Figur 20. Oversikt over i hvilken sektor kandidatene var utplassert under ekstern praksis.

Som vi ser av figur 20 oppgav et flertall av respondentene, 26 av 48 (54,2 %), privat sektor som sted for ekstern praksis. I surveyen er kandidater som har oppgitt å ha hatt ekstern praksis i løpet av utdanningen, bedt om å vurdere på en skala fra «i svært liten grad» til «i svært stor grad», om de er enig i påstander om at praksisen har styrket deres arbeidsmuligheter samt om den har vært relevant for nåværende og tidligere arbeidsforhold. Det er også gitt anledning til å svare «Vet ikke». Svarfordelingene er gjengitt i figur 21.

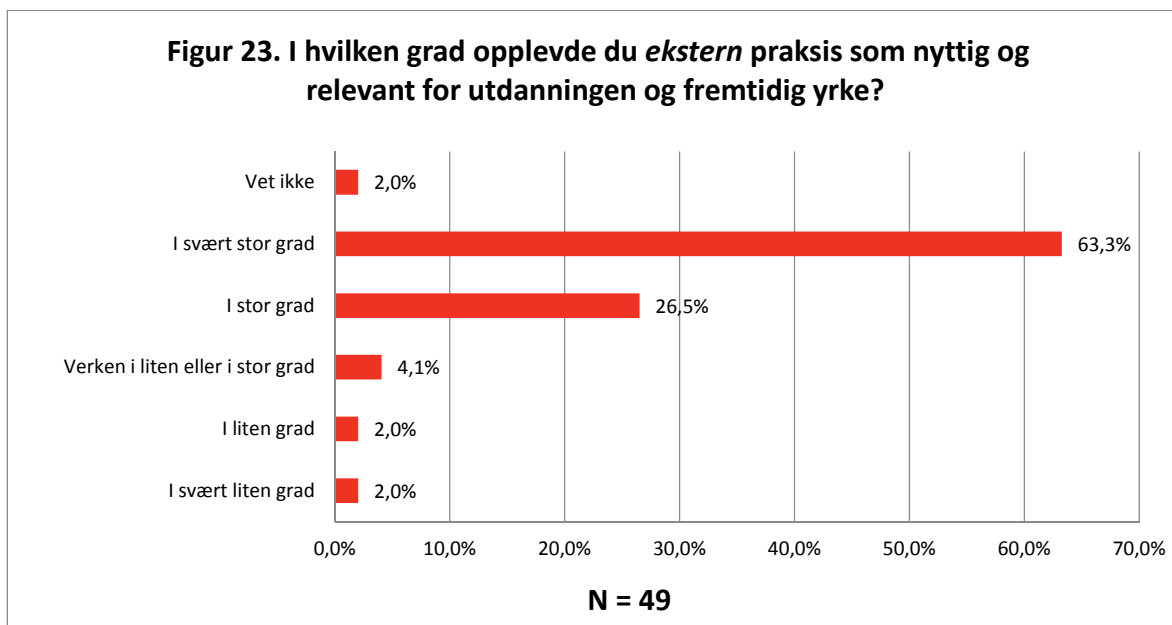
Figur 21. Svarfordelingen blant bachelorkandidater på tre påstander om ekstern praksis under deres utdanning ved Høgskulen i Volda.

Som figur 21 viser, skiller spørsmålet om hvorvidt ekstern praksis har styrket kandidatenes yrkesmuligheter, seg positivt ut ved at det er så mye som 65,7 % som svarte i stor eller svært stor grad på dette. Dersom vi sammenligner svarfordelingen på de tre påstandene angående relevans til ekstern praksis – figur 21 og 22 – med svarfordelingene på de parallelle påstandene, knyttet til utdanningens relevans, beskrevet i kapittel 3 – figur 16 og 17 – ser vi at ekstern praksis kommer noe bedre ut. Når det gjelder påstanden om at «Ekstern praksis har styrket mine yrkesmuligheter» oppnår den en snittskår på 4,0 av 5,0 mens den parallelle påstanden om utdanningen generelt oppnår en snittskår på 3,77 av 5,0. Angående påstanden om at «Ekstern praksis er relevant for mitt nåværende arbeidsforhold» oppnås det en snittskår på 3,56 av 5,0 mot 3,13 når det gjelder utdanningen generelt. For påstanden om at «Ekstern praksis har vært relevant for mine tidligere arbeidsforhold» oppnås det en snittskår på 3,14 for ekstern praksis mot 2,9 når det gjelder utdanning generelt. Den jevnt over høyere vurderinga av relevansen av ekstern praksis sammenlignet med vurdering av utdanningen generelt, er i tråd med respondentenes svar på de åpne spørsmålet «Hvor relevant og nyttig har din Bachelorutdanning i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda vært for din yrkeskarriere?» gjengitt i kapittel 3. Som vi så var det mange av kandidatene som her framhevet praksis som særlig som nyttig og lærerikt.

Figur 22. Gjennomsnittsskår for vurdering av ekstern praksis.

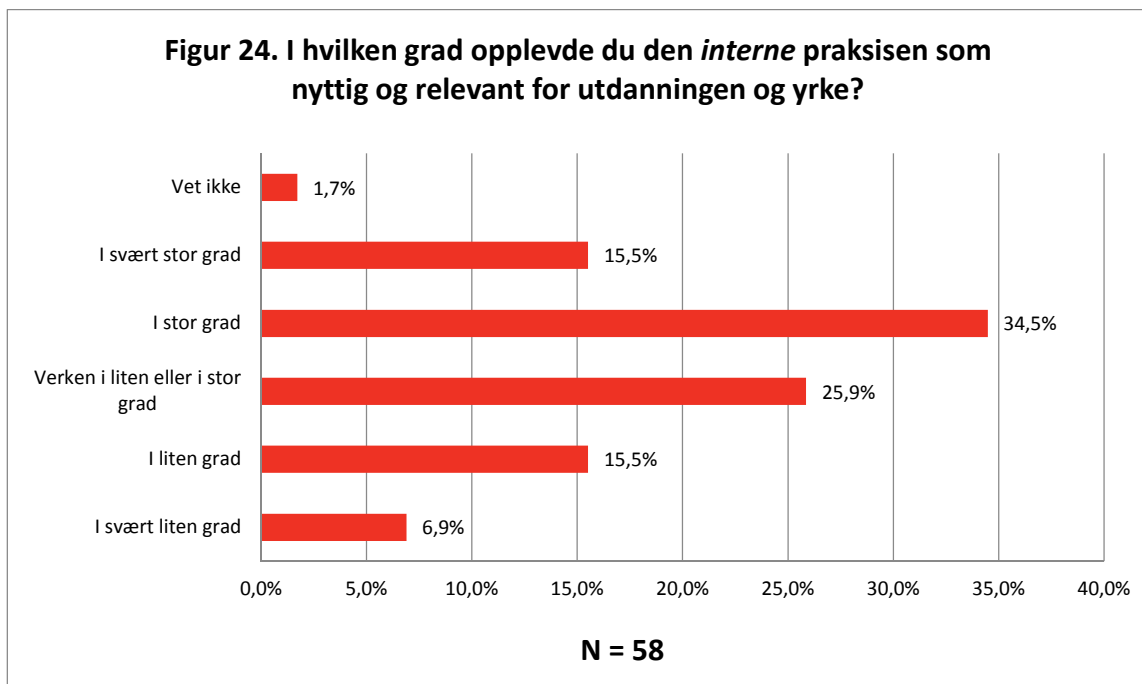
Bachelorkandidatene som oppgir å ha hatt ekstern praksis ble også spurt om i hvilken grad de opplever ekstern praksis som nyttig for utdanningen og yrke. Også her var det anledning til å svare «vet ikke» på spørsmålet.

Figur 23. Kandidatenes vurdering av ekstern praksis som nyttig og relevant for utdanning og yrke.

Som det framkommer av figur 23, framheves kandidatenes positive vurdering av ekstern praksis ved at hele 89,8 % svarte at dette i stor eller svært stor grad opplevdes som nyttig og relevant for utdanning og yrke. Svarfordelingen på dette spørsmålet kan tolkes i retning av at kandidatene kan oppleve ekstern praksis som nyttig ikke bare i forhold til arbeidsliv, men også med hensyn til videre utdanning, både når de vender tilbake til bachelorstudiet og i eventuelle videre studier etter fullført bachelorgrad.

Når det gjelder *intern* praksis er det 95,2 % av respondentene som oppgav å ha hatt dette i løpet av utdanningen. Av figur 24 under kan vi se at også den interne praksisen i relativt høy grad blir positivt vurdert av respondentene.

Figur 24. Kandidatenes vurdering av *intern* praksis som nyttig og relevant for utdanning og yrke.

Som vi ser av figur 24, er det 50 % av respondentene som oppgav at de i stor eller svært stor grad, opplever intern praksis som nyttig og relevant. Dette er en betydelig andel, men ikke så mange som på det tilsvarende spørsmålet angående vurderingen av ekstern praksis, der andelen i stor eller svært stor grad var på hele 89,8 % (se figur 25).

Når det gjelder de tre kandidatene som ble fulgt opp med telefonintervju, var det stor grad av samstemthet om at ekstern og intern praksis hadde vært en viktig og lærerik del av utdanningen. Imidlertid er særlig en av kandidatene, inne på at potensialet for utbytte av den interne praksisen kan være større enn man så langt har fått ut:

Kandidat 3: Da jeg var på ekstern praksis så følte jeg at jeg lærte veldig mye. Jeg synes også journalistutdannelsen har en veldig god intern praksis, mens vår interne praksis var litt mer halvveis. Jeg ville satset på enda mer samarbeid med lokale bedrifter og at de

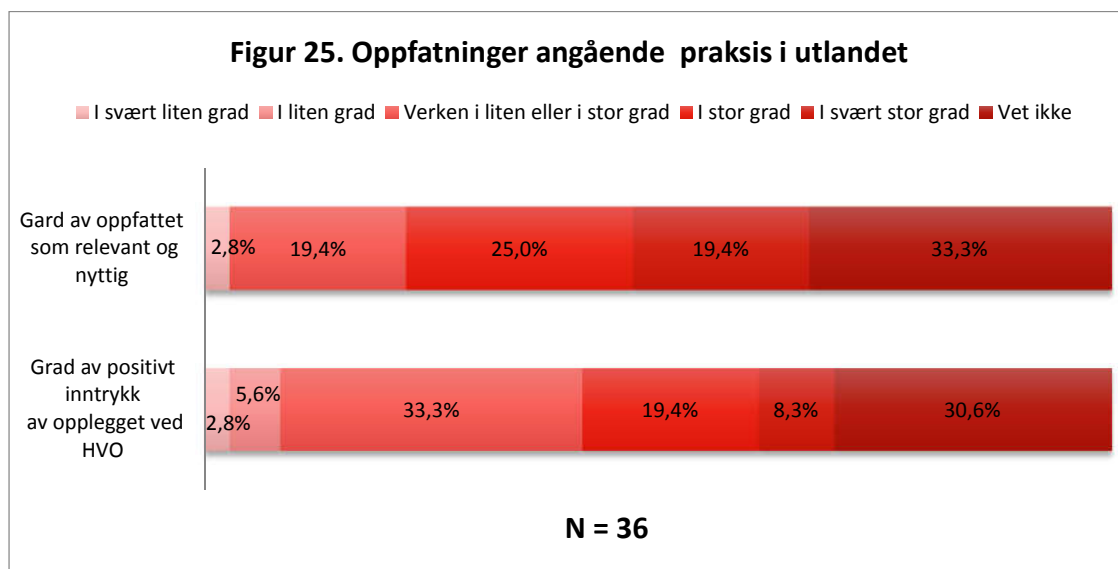
kunne benyttet studentene som et kommunikasjonsbyrå eller PR-byrå. Det kunne vært en kjempegod læring for studentene og et bra tilbud til lokale bedrifter.

Det er altså gjennom et tettere samarbeid med lokale bedrifter at denne kandidaten ser for seg at den interne praksisen kan gjøres enda mer relevant og lærerik.

KAPITTEL 5. INTERNASJONALISERING

På spørsmål om kandidatene har kjennskap til studentutvekslingsprogrammet ved Høgskulen i Volda svarte over 93 % bekreftende på dette. På spørsmål om nåværende studenter kunne tenke seg å ta deler av studiet i utlandet, svarer 63,3 % av respondentene ja, 13,3 % nei, mens 23,3 % svarer vet ikke (N = 30).

Når det gjelder spørsmål til alle kandidatene, om kjennskap til muligheten for å ha praksis i utlandet, svarer ca. 58 % av respondentene at de gjør dette mens ca. 42 % svarer at de ikke gjør det (N = 62). Av figur 25 framgår det hvordan kandidatene som kjenner til muligheten for å ha praksis i utlandet vurderer dette opplegget.

Figur 25. Kandidatenes oppfatninger ang. opplegg for praksis i utlandet.

Som det framgår av figur 25 er det 44,4 % og 27,7 % som svarer i stor eller svært stor grad på spørsmål om henholdsvis «oppfattet som relevant og nyttig» og «positivt inntrykk av opplegg». Det er imidlertid også verdt å merke seg at blant kandidatene, som altså har svart at de kjenner til muligheten for å ha ekstern praksis i utlandet, er det så mye som henholdsvis 33,3 % og 30,6 % som svarer «vet ikke» på de to spørsmålene. Dette kan tyde på at mange kandidater, selv om de kjenner til, ikke vet mye om denne ordningen.

KAPITTEL 6. KANDIDATENES BOSTED OG ARBEIDSSITUASJON

Formålet med dette kapitlet er å se nærmere på hvor kandidatene bosetter seg etter endt utdanning, samt hvordan kandidatene lykkes i arbeidslivet. Av tabell 5 framgår det hvor ferdig utdannede kandidater oppgir at de bor i dag (N = 32).

Tabell 5. Bostedskommune for ferdig utdannede kandidater.

Kommune	Antall
Oslo	21
Bergen	4
Trondheim	3
Fredriksberg, Danmark	1
Rana	1
Stavanger	1
Ålesund	1
<i>Sum</i>	32

Om en sammenligner oversikten i tabell 5, over bostedskommune for ferdig utdannede kandidater med oversikten i tabell 1, kapittel 2, over hvor kandidatene bodde før de startet på utdanningen, ser man at kandidatene før de startet ved HVO fordelte seg omtrent likt mellom Vestlandet og Østlandet, samt noen relativt få fra andre steder i landet. Ganske mange av kandidatene oppgav for øvrig å være bosatt på det som må anses som, mindre steder før de startet på utdanningen. Som det framgår av tabell 5, oppgav ca. 2/3 av de ferdig utdannede kandidatene at de er bosatt i Oslo – og et stort flertall at de er bosatt i det som i norsk sammenheng må anses som større byer. Det ser altså ut til å være en tydelig bevegelse fra vest mot øst og fra flere mindre til færre større steder, om en sammenligner bosted for respondentene før og etter utdanning.

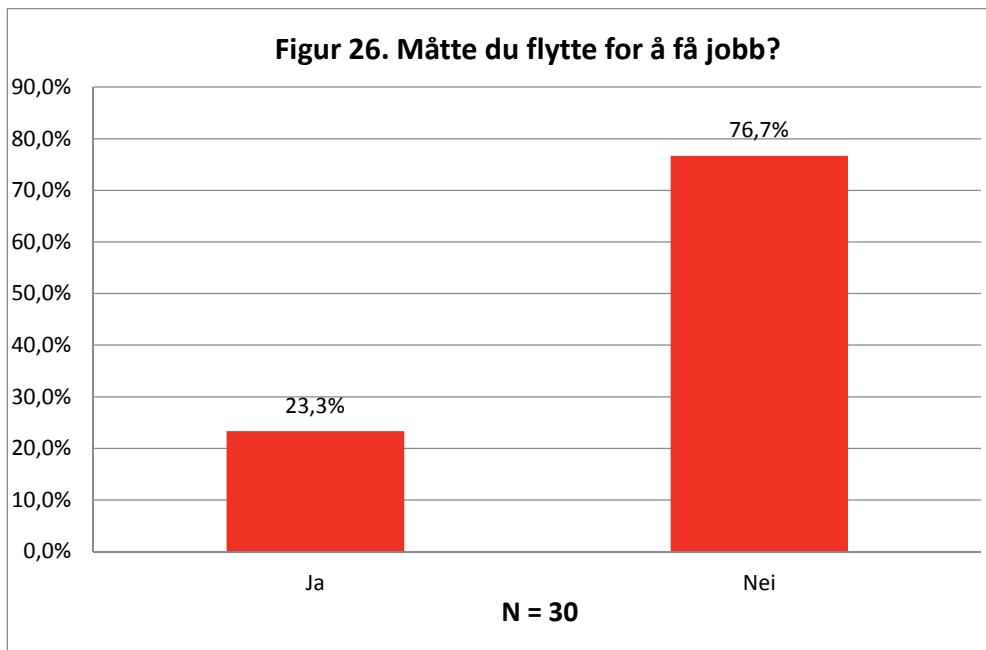
De ferdig utdannende kandidatene ble også bedt om å oppgi kommunen der de har sitt viktigste arbeidssted. Som det framgår av tabell 6 under, er det relativt stor grad av sammenfall mellom

oppgitt arbeidskommune i tabell 6, og bostedskommune i tabell 5 (N = 30). Det en forøvrig kan se, er at det kan synes som om noen få av kandidatene som oppgir å være bosatt i større byer, har valgt å gjøre dette selv om de har sitt arbeidssted i mindre tilgrensende kommuner.

Tabell 6. Kandidatenes oppgitte arbeidskommune.

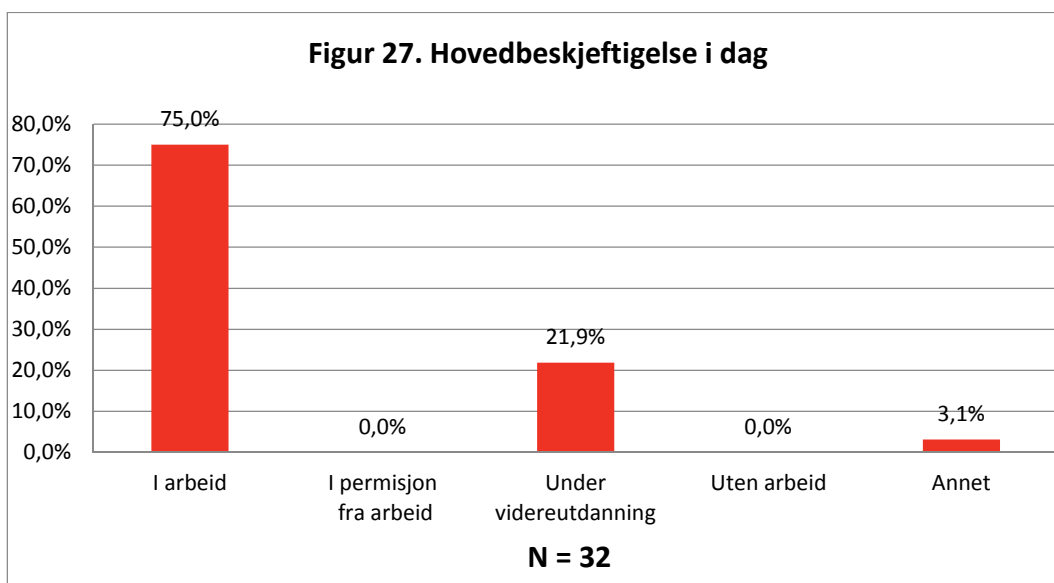
Kommune	Antall
Oslo	19
Bergen	2
Trondheim	2
Bærum	1
Lørenskog	1
Malvik	1
Os kommune	1
Rana	1
Stavanger	1
Sula	1
<i>Sum</i>	<i>30</i>

Inntrykket av en viss bevegelse av ferdig utdannede kandidater når det gjelder fordeling av bostedskommuner / landsdeler før og etter utdanning, blir forsterket av figur 26 under, der vi ser at 23,3 % av respondentene oppgav at de har måttet flytte for å få jobb. Dette passer godt med den observerte forskyvningen fra vest til det sentrale Østlandet.

Figur 26. Andel av kandidatene som måtte flytte for å få jobb.

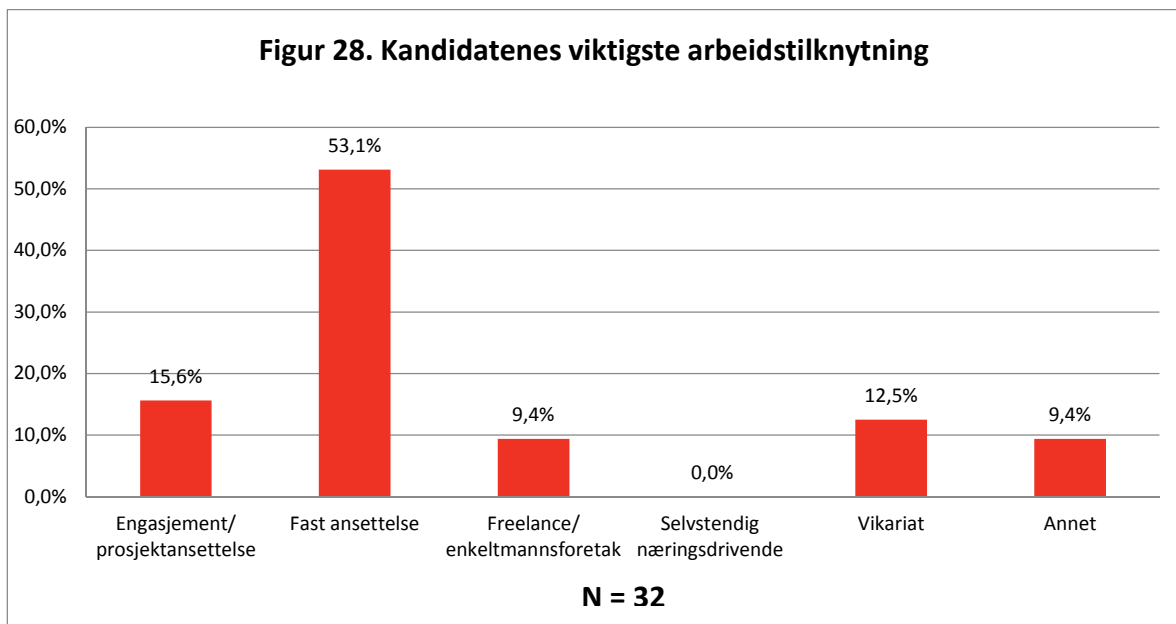
Et svært viktig formål med å ta høyere utdanning er å kvalifisere seg for lønnet arbeid. En grov indikasjon på dette er hva kandidatenes oppgir som sin hovedbeskjeftigelse. Svarfordelingen på spørsmål om dette er gjengitt i figur 27 nedenfor.

Figur 27. Svarfordeling over spørsmålet "Hva er din hovedbeskjeftigelse?"

Det mest i øyenfallende i figur 27 er at de fleste kandidatene har oppgitt «I arbeid» som hovedbeskjeftigelse. Mer enn 75 % oppgir at de er i arbeid, mens ingen oppgir at de er i permisjon fra arbeid. Etter «I arbeid» er «Under videreutdanning» det hyppigst forekommende svaret. Det er også verdt å merke seg at ingen av de ferdig utdannede kandidatene har oppgitt å være «Uten arbeid».

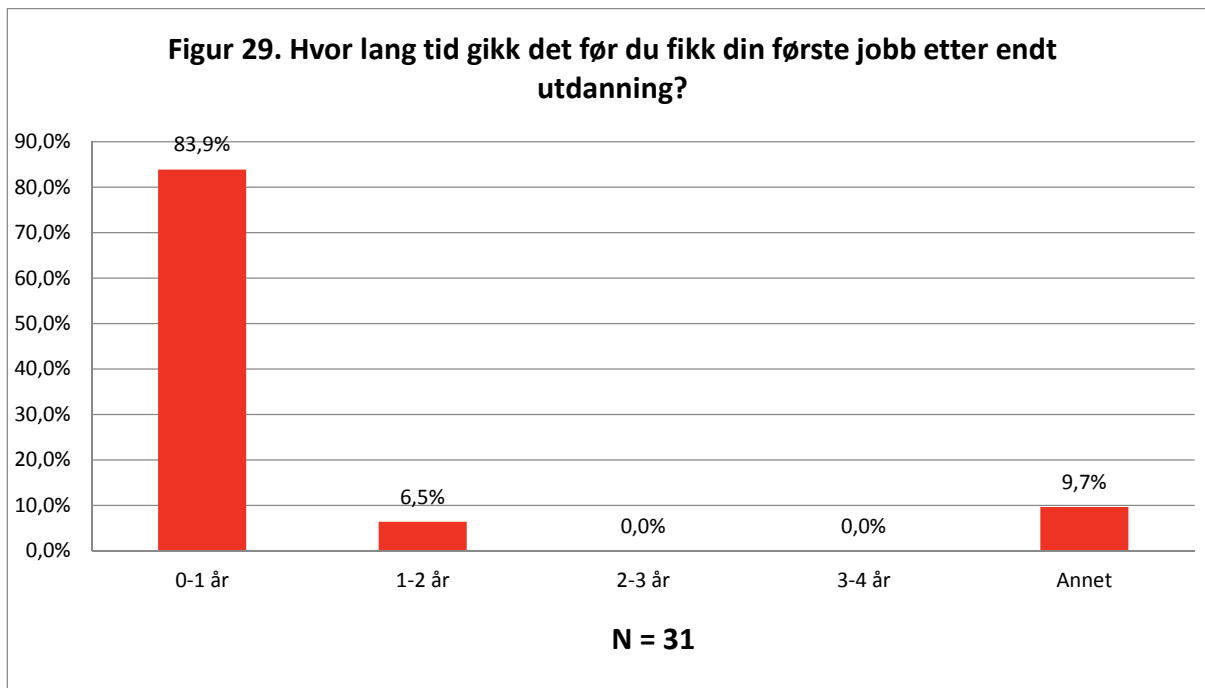
Type arbeidsforhold er også en viktig indikasjon på hvordan kandidatene lykkes i arbeidslivet. Kandidater som har fullført utdanningen og som ikke har oppgitt å være uten arbeid, er derfor spurt om hva som er deres viktigste arbeidsmarkedstilknytning. Svarfordelingen på dette spørsmålet er gjengitt i figur 28.

Figur 28. Svarfordeling over spørsmålet "Hva er din viktigste tilknytning til arbeidsmarkedet?"

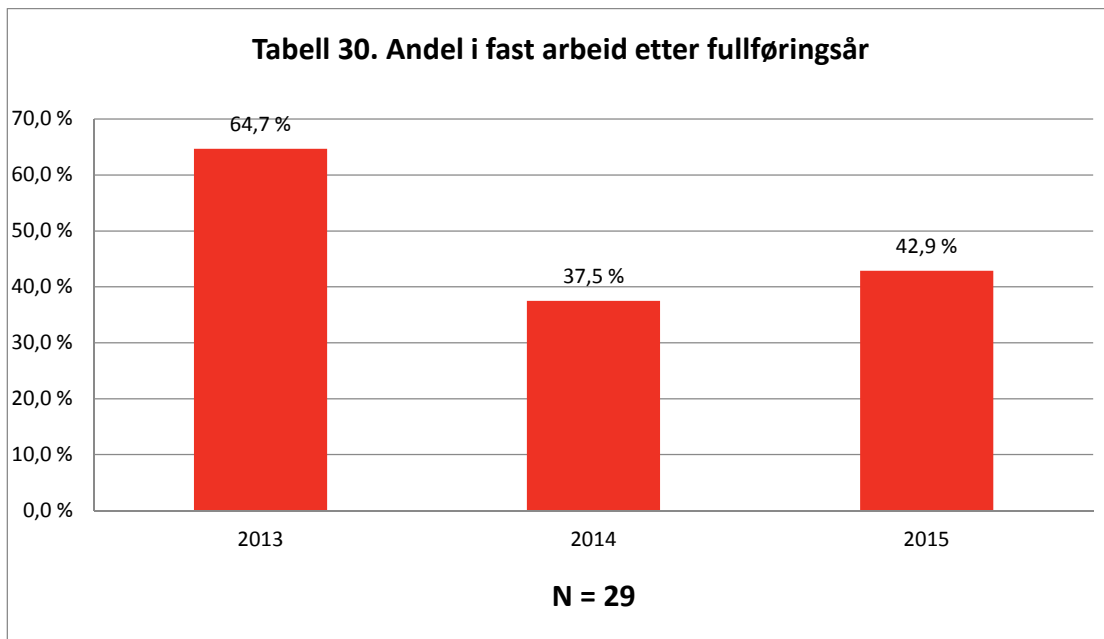
Figuren viser at godt over halvparten av respondentene som har fullført utdanningen er fast ansatt, mens ingen av respondentene som fikk dette spørsmålet oppgav å være «Selvstendig næringsdrivende».

Fra man begynner i arbeidslivet og til man eventuelt får mulighet for fast ansettelse, vil det gjerne ta noe tid. Figur 29 viser svarfordelingen på spørsmål om hvor lang tid det tok før ferdig utdannede kandidater fikk sin første jobb.

Figur 29. Oversikt over hvor lang tid det tok før kandidatene fikk jobb.

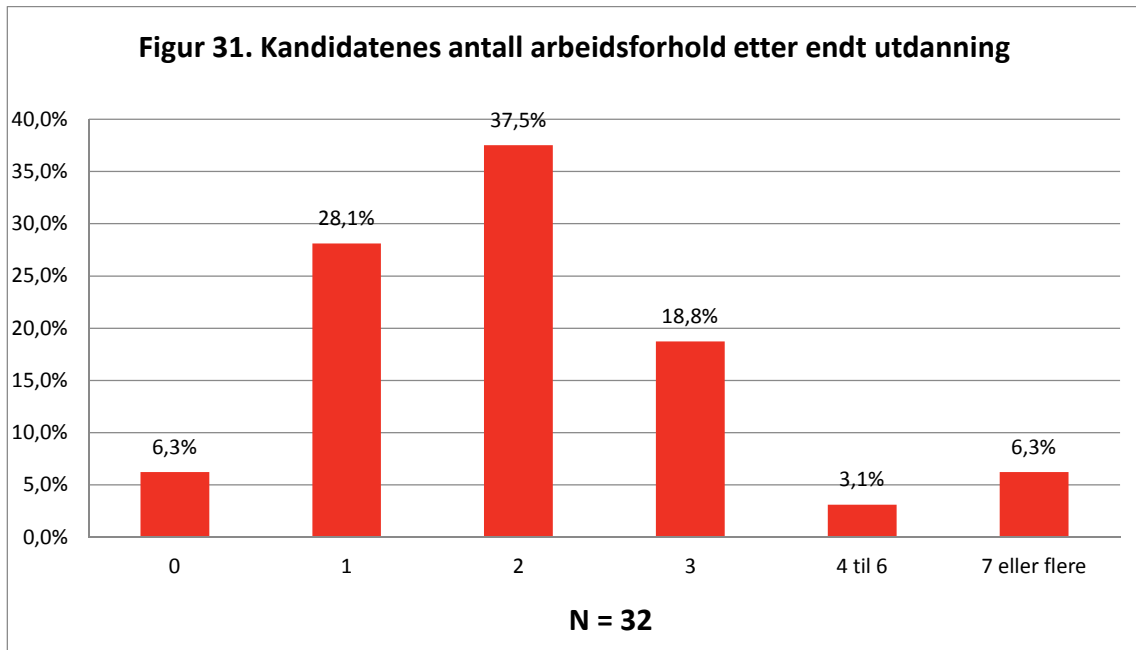
Av figur 29 framgår det at et overveldende flertall på 83,9 % av de ferdig utdannede kandidatene, oppgav at det tok inntil ett år før de fikk sin første jobb etter endt utdanning. Kandidatene som har svart «annet» på dette spørsmålet har stort sett ikke anført et alternativt antall år før de fikk sin første jobb, men at de foreløpig kun har hatt midlertidige deltidsstillinger. Figur 30 nedenfor viser hvordan andelen i fast arbeid varierer med fullføringsår.

Figur 30. Andelen som har oppgitt "Fast arbeid" på spørsmålet "Hva er din hovedbeskjeftigelse?" etter oppgitt fullføringsår.

Som det fremgår av figur 30 er det faktisk en noe større andel blant dem som fullførte utdanningen i 2015 som oppgav å være fast ansatt, enn blant dem som fullførte utdanningen i 2014. Imidlertid er andelen som oppgav å være fast ansatt som forventet, markant største blant dem som fullførte utdanningen i 2013, siden de har hatt lengst tid på seg til å søke.

Arbeidssituasjonen for personer i ulike former for ikke-faste arbeidsforhold kan variere vesentlig. En indikasjon på stabiliteten i kandidatenes arbeidssituasjon er hvor mange arbeidsforhold kandidatene, som har svart at de har fullført studiet, har hatt etter endt utdanning.

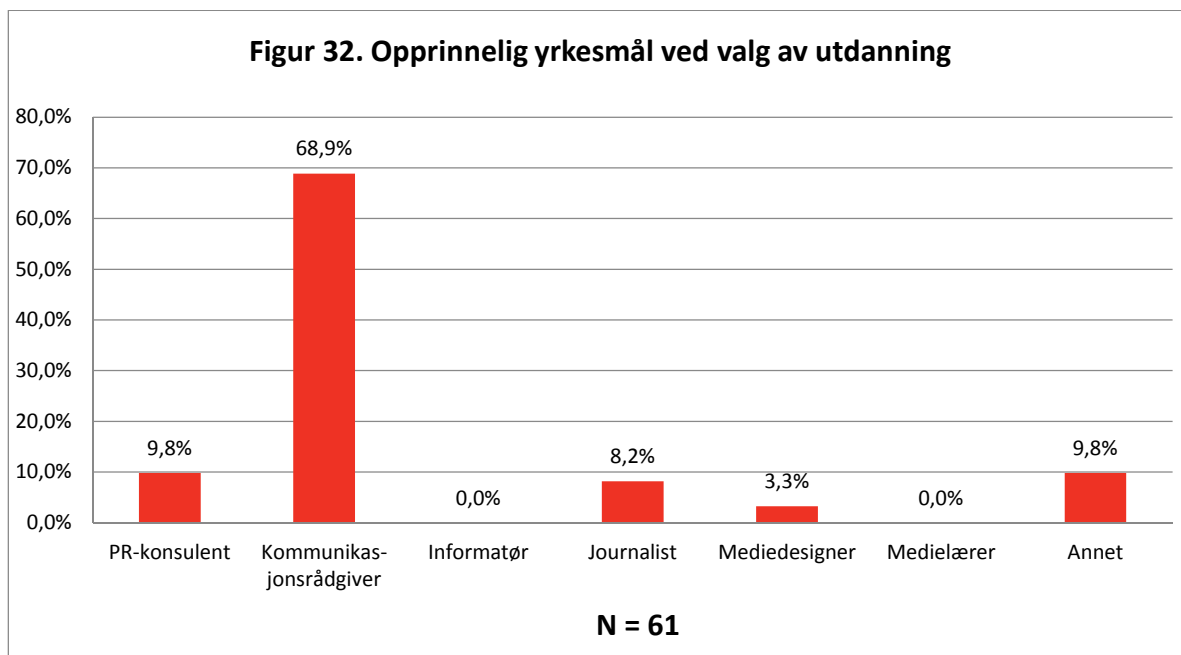
Figur 31. Svarfordelingen på spørsmålet "Hvor mange arbeidsforhold har du hatt etter endt utdanning ved Høgskulen i Volda?".

Figur 31 viser at de ferdig utdannede kandidatene hyppigst oppgir å ha hatt henholdsvis to, ett eller tre arbeidsforhold etter endt utdanning.

KAPITTEL 6. HVA SLAGS ARBEIDSOPPGAVER FÅR KANDIDATENE

Formålet med dette kapittelet er å se nærmere på hvilket yrkes- og utdanningsmål kandidatene hadde ved valg av utdanningen, og i hvilken grad kandidatene ender opp med relevante arbeidsoppgaver i forhold til sine utdanninger.

Figur 32 gir en oversikt over hvilke yrkesmål kandidatene oppgav at de hadde da de valgte utdanning.

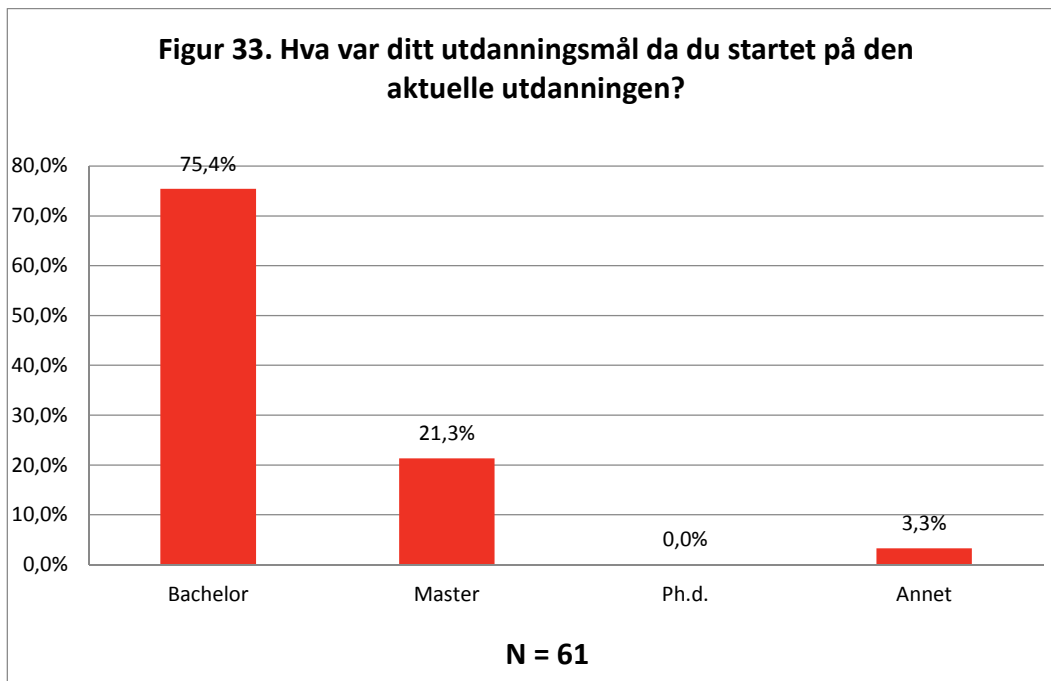

Figur 32. Svarfordelingen på spørsmålet «Hva var ditt opprinnelige yrkesmål ved valg av utdanningen ved Høgskulen i Volda?».

Figur 32 viser at et flertall av kandidatene oppgav at de hadde kommunikasjonsrådgiver som yrkesmål da de startet på utdanningen. Respondentene har hatt mulighet til å merke av for kategorien «Annet» og gi en nærmere beskrivelse av hva de legger i dette. Blant de ca. 10 % av respondentene som har valgt «annet» som svaralternativ, er det bare en som har spesifisert nærmere og oppgitt kommunikasjonsdirektør som yrkesmål.

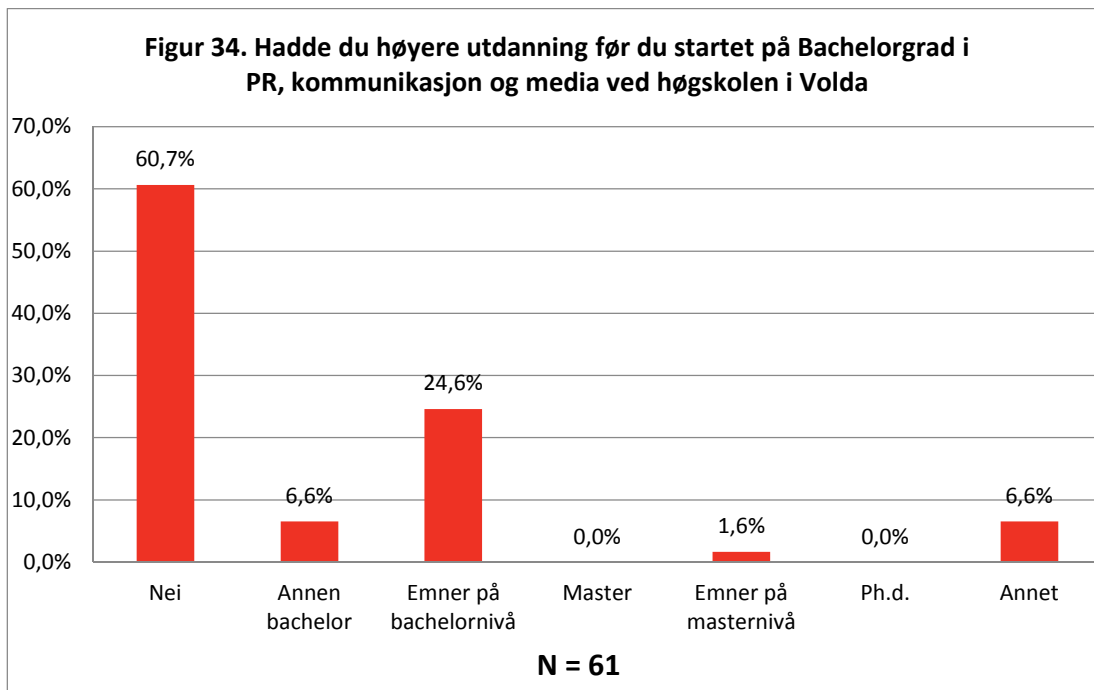
Av figur 33 nedenfor framgår det hva slags utdanningsmål kandidatene hadde da de startet på utdanningen.

Figur 33. Kandidatenes svarfordeling på spørsmålet "Hva var ditt utdanningsmål da du startet på utdanningen?"

Som det framkommer av figur 33 var det et betydelig flertall, mer enn 75 % av det samlede utvalget, som hadde en bachelorgrad som utdanningsmål da de startet på utdanningen ved Høgskulen i Volda. Blant de få respondentene som har svart «annet» på dette spørsmålet, er det ingen som har spesifisert nærmere hva de legger i dette. Når det gjelder spørsmålet om kandidatene hadde høyere utdanning før de startet på bachelorutdanningen i Volda, framkommer svarfordelingen for dette i figur 34.

Figur 34. Kandidatenes svarfordeling på spørsmålet "Hadde du høyere utdanning før du startet på den aktuelle utdanninge?"

Av figur 34 ser vi at et relativt stort flertall av respondentene svarer nei på spørsmålet om de hadde høyere utdanning før de startet på bachelorutdanningen. Imidlertid er det også 24,6 % (dvs. 15 kandidater) som svarer «emner på bachelornivå» og 6,6 % (dvs. fire kandidater) som svarer «annen bachelor». De fleste som har svart «Annet» på dette spørsmålet har oppgitt årsstudium eller ikke spesifisert nærmere.

Tabell 7 nedenfor viser en oversikt over svarene til de ferdig utdannede bachelorkandidatene på det åpne spørsmålet «Hva jobber du som?». Respondentene hadde anledning til å oppgi flere enn ett yrke, noe bare noen få av kandidatene har gjort.

Tabell 7. Fordelingen over oppgitte svar fra de ferdig utdannede kandidatene på det åpne spørsmålet «Hva arbeider du som?».

Stillingstittel	Antall
Rådgiver, kommunikasjon	8
Rådgiver, uspes.	5
Rådgiver, PR / salg	4
Digital rådgiver	1
Butikkmedarbeider	2
Adjunkt med opprykk	1
Analytiker	1
Key account manager	1
Klipper/fotograf/regissør	1
Kommunikasjonssjef	1
Logistikkarbeider	1
Miljøterapeut	1
Regissør og klipper	1
Servicemedarbeider	1
Vitenskapelig assistent	1
<i>Sum</i>	<i>30</i>

Som det framgår av tabell 7, er svarkategoriene rådgiver/konsulent det hyppigst forekommende yrket de ferdig utdannede kandidatene oppgav å ha, til sammen 60 % av respondentene. Mange som har oppgitt rådgiver / konsulent har skrevet at jobben er relatert til ulike kommunikasjonsoppgaver, mens en del av kandidatene ikke har spesifisert innholdet nærmere. Vi ser også at det er en kandidat som har oppgitt kommunikasjonssjef som yrke. For øvrig spenner de øvrige svarene på dette spørsmålet over et vidt spekter av forskjellige yrker – fra regissør og klipper til adjunkt med opprykk – der noen få stillingskategorier i mindre grad synes å være relevante i forhold til utdanningen, som f.eks. butikkmedarbeider. Et mindretall av de oppgitte yrkene synes således å være tilleggsarbeid eller midlertidig arbeid motivert av behov for inntekt, trolig i påvente av noe mer relevant.

På det åpne spørsmålet «I hvilke bransjer har du arbeidet etter endt utdanning ved Høgskulen i Volda?», framkommer svarfordelingen til de ferdig utdannede kandidatene, som svarte på dette spørsmålet, i tabell 8.

Tabell 8. Oversikt over i hvilken bransje kandidatene har arbeidet etter endt utdanning.

Bransje	Antall
Kommunikasjon privat	6
PR/markedsføring privat	5
Butikk/salg	3
Kommunikasjon offentlig	3
Media	3
Undervisning	2
Kapitalforvaltning	1
Logistikk	1
<i>Sum</i>	<i>24</i>

Som det framgår av tabell 8, er det kun tre kandidater som eksplisitt oppgav at de jobber med kommunikasjonsarbeid i det offentlige, mens ca. 15 oppgav at de jobber i det private – hvorav seks med kommunikasjonsoppgaver, fem med markedsføring/PR og de resterende med andre oppgaver.

KAPITTEL 7. TILBAKEMELDINGER FRA PRAKSISSTEDER / ARBEIDSGIVERE

Som nevnt i kapittel 1, ble det også gjennomført telefonintervju med nøkkelpersoner fra tre utvalgte praksis-/arbeidssteder som alle har er / har vært praksisplass og arbeidsgiver for kandidater fra Bachelorutdanningen i PR, kommunikasjon og medier. De tre arbeidsgiverne er Ulstein verft, Vinmonopolet og Norsk kommunikasjonsforening. Hovedfokus for intervjuene var de tre organisasjonenes opplevelse av utdanningens relevans for arbeidslivet. Her må det gjentas at intervjuer med tre praksissteder / arbeidsgivere selvsagt ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å si noe om i hvilken grad de ulike synspunktene og refleksjonene som fremkommer, er generaliserbare til en større populasjon.

På spørsmål om opplevelsen av relevansen av det studentene kan når de kommer til de respektive praksisstedene, er tilbakemeldingene gjennomgående positive:

Ulstein verft: Jeg har opplevd at kompetansen til de som har kommet til oss er god. Litt variabelt i forhold til person selvsagt. Jeg opplever også at det er variasjoner ut fra hva den enkelte har valgt i fordypning og i valgfag. En liker å skrive mens en annen liker webdesign – ikke sant. Men jeg opplever at det er en god basisutdanning – så det er flinke folk som kan mye.

Vinmonopolet: Som praksisbedrift jobber nok vi mer praktisk enn det en del av studentene har gjort tidligere, og det studiet er lagt opp til. Det er kanskje ikke så rart, men studiet er nok mer teoretisk anlagt enn det vi arbeider. Ellers har de vi har hatt inne hatt ulike styrker og interesser, som nok også skyldes andre ting enn bare studiet. (...) Skrivning av ulike tekster for ulike formål er en veldig viktig del av studentenes praksis hos oss. Vi opplever at studentene har ganske gode forutsetninger for dette tekstarbeidet, her er det også selvsagt variasjoner fra student til student, men alle har håndtert dette på en grei måte.

Norsk kommunikasjonsforening: Jeg synes for de studentene vi har hatt, så har kompetansen vært veldig god og innstillingen veldig riktig – på at det er viktig å lære om mye forskjellig og ta de utfordringene man får. (...) Det er også viktig at de tør å komme med innspill fra sitt ståsted, selv om de er ferske. Det er veldig nyttig for oss også, slik at vi skal kunne følge med i utviklingen. Så vi har vært veldig fornøyd med de studentene vi har hatt i praksis fra Volda.

Her er det altså mye positivt å trekke fram når det gjelder praksisstedenes opplevelse av kandidatenes kunnskaper, innstilling og kompetanse. Selv om studentene har ulike styrker og interesser, opplever praksisstedene at kandidatene kommer med gode og relevante basiskunnskaper, og ikke minst med en positiv innstilling til å lære nye ting. Det er også verdt å

merke seg at det fremheves at kandidatene tør å komme med egne innspill som oppleves som positive og nyttige av praksisstedet.

På spørsmål om det er det spesielle ting praksisstedene reagerer på at studentene er mindre sterke på når de kommer i praksis, er det kandidatenes kompetanse angående ulike digitale og medietekniske verktøy, to av intervjupersonene trekker fram:

Ulstein verft: Vi forventer kanskje at de skal kunne enda mer i forhold til det digitale i henhold til PR-faget. Særlig dette med integrasjon og interaksjon mellom ulike nye medium og kanaler – slik at man får utnytta dem best mulig. Dette trur jeg framover vil ha stor betydning for hvorvidt man lykkes – og hvorvidt man effektivt får utnytta ressursene sine.

Vinmonopolet: Forståelse for bruk av noen kanaler har de kanskje ikke hatt god nok kunnskap om. Særlig når det gjelder dette med bruk av film og levende bilder, som vi bruker ganske mye i vårt daglige arbeid, har det skortet litt på kunnskapene.

Her er det verdt å merke seg at disse praksisstedene fremhever opplevde svakheter angående kandidatenes kompetanse, som også kandidatene selv er inne på. Det er rimelig å anta at det nettopp er kandidatenes møte med praksis som bidrar til deres oppfatning om at det å beherske denne typen verktøy er et viktig kompetanseområde for å lykkes i arbeidslivet.

De intervjuede nøkkelpersonene fra de tre praksisstedene, har også interessante synspunkter på hvordan utdanningen kan eller bør tilpasses bedre til arbeidslivets behov?

Ulstein verft: Det viktig å ha fokus på å utdanne allsidige og ekstremt fleksible kandidater. En annen ting er at alt går fortere og fortere, så det er viktig å lære seg å håndtere – men også å prioritere mellom – ulike kanaler.

Her er det altså utvikling av kompetanse til fleksibilitet, allsidighet og effektivitet, innenfor et komplekst felt i hurtig endring, som vektlegges. Det er nærliggende å tolke dette som en prioritering av visse typer grunnleggende ferdigheter og basiskompetanse fremfor vektlegging av ferdighetsutvikling i spesifikke verktøy og kanaler. Dette er også en prioritering de to andre praksisstedene later til å gi tilslutning, selv om Ulstein verft og Vinmonopolet også etterlyser mer kunnskap om spesifikke digitale verktøy.

Et annet interessant synspunkt angående hvordan utdanningen kan eller bør tilpasse seg bedre til arbeidslivets behov, gjelder også en type kompetanse som går utover det som gjerne regnes som ordinære informasjons- og kommunikasjonsfaglige aktiviteter:

Norsk kommunikasjonsforening: Måling av den effekten av jobben som gjøres innen kommunikasjon er noe som i bransjen generelt blir mer og mer viktig – og som mange snakker om, men alt for få gjør på en ordentlig måte. Jeg tror kanskje det blant annet skyldes at utdanningene har vært for dårlige til å undervise i måling. (...) Men det er uansett et felt det er viktig at det satses på framover – bevissthet og kunnskap om verktøy som finnes for å måle effekten av det som gjøres. Og det henger jo sammen med strategi – man må ha en viss undervisning i strategi for å bli en god kommunikasjonsrådgiver.

Intervjupersonen fra Norsk kommunikasjonsforening utdypet at det er et stadig økende behov

for å utvikle og anvende egnede metoder, for å kunne si noe om hva som ikke virker og hva som virker – og eventuelt i hvilken grad det virker – som grunnlag både for å legitimere faget og yrket, og som grunnlag for å utvikle mer treffsikre kommunikasjonsstrategier

På spørsmål om hvordan de har opplevd kommunikasjonen med Høgskulen i Volda i forbindelse med studentpraksis, svarer alle de tre praksisstedene at dette har fungert tilfredsstillende, spesielt før og under praksisperioden. Imidlertid er alle de tre praksisstedene inne på at oppfølgingen etter praksisperiodene ideelt sett kunne vært bedre. Uttalelsen fra intervjupersonen fra Vinmonopolet er representativt i denne sammenhengen:

Vinmonopolet: Kommunikasjonen med Høgskolen i Volda synes jeg fungerer fint. Vi har jo en oppsummeringssamtale med studenten til slutt, men det eneste måtte være at hvis studenten gjør noe oppsummering selv etter endt praksis, så kunne det vært interessant å få for vår del også. Vi vil også gjerne bli bedre i forhold til den jobben vi gjør, så en eller annen form tilbakemelding til oss etter endt periode, kan være nyttig.

Kanskje en mulighet kan være at studentene etter endt praksis, sender eventuelle arbeidskrav relatert til praksis – eller oppsummeringer av slike – som en tilbakemelding til praksissted. Dette kan eventuelt kombineres med et kortfattet refleksjonsnotat der studenten vurderer læringsutbytte og utvalgte utfordringer og hovedbestanddeler i praksisperioden. Dette kan ses både som et ledd i studentens refleksjon i og over praksis (se for eksempel Schön, 1987), og som en videreutvikling av relasjoner til, og veilederkompetanse hos, praksisstedene.

REFERANSER

Grythfeldt, Knut og Kåre Heggen (2012). Er Høgskolene regionale kvalifiseringsinstitusjoner? - Likheter og ulikheter mellom høgskolene på Vestlandet og i hovedstadsregionen. HiOA Rapport nr.5 2012.

Schön, D. (1987) Educating the Reflective Practitioner. San Francisco: Jossey-Bass.

Vedlegg

Studieprogramevaluering av Bachelor i PR, kommunikasjon og media

Denne spørreundersøkelsen retter seg mot nåværende studenter på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda, samt ferdig utdannede kandidater fra samme studium fra studieårene 2013, 2014 og 2015. Et hovedformål med undersøkelsen er å få tilbakemeldinger angående forbedringspotensialet ved utdanningen. Vi er også opptatt av å kartlegge kandidatenes arbeidsforhold etter endt utdanning og hvilken nytte de har hatt av sin utdanning ved Høgskulen i Volda. Å fylle ut skjemaet tar 5-10 minutter. Vi vil presisere at deltakelse i undersøkelsen er frivillig. Innsamlet datamateriale vil bli behandlet på en måte som sikrer deltakerne full anonymitet.

Din identitet vil holdes skjult.

[Les om retningslinjer for personvern.](#) (Åpnes i nytt vindu)

1) Kjønn

Kvinne

Mann

2) Hvor gammel er du?

20-24

25-29

30-34

35-39

40 +

3) Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda?

Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.

Er i dag student på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.

4) I hvilken kommune bodde du før du startet på utdanningen?

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

5) I hvilken kommune bor du i dag?

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (○ Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

6) Oppgi kommune der du har ditt viktigste arbeidssted

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (○ Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

7) Hvilket år fullførte du Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda?

2013

2014

2015

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (○ Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Er i dag student på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

8) Dersom du nå er student på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda, hvilket år startet du på utdanningen?

2011

2012

2013

2014

2015

2016

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (
  - Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Er i dag student på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

9) Hvor befinner du deg i studieløpet?

1. studieår

2. studieår

3. studieår

10) Hva var ditt opprinnelige yrkesmål ved valg av utdanning?

PR-konsulent

Kommunikasjonsrådgiver

Informatør

Journalist

Mediedesigner

Medielærer

Annet

11) Hva var ditt utdanningsmål da du startet på utdanningen?

Bachelor

Master

Ph.d.

Annet

12) Hadde du høyere utdanning før du startet på Bachelorgrad i PR, kommunikasjon og media ved høghskolen i Volda?

Nei

Annen bachelor

Emner på bachelornivå

Master

Emner på masternivå

Ph.d.

Annet

13) I hvilken grad opplever/opplevde du pensum på utdanningen som nyttig og relevant?

I svært liten grad

I liten grad

Verken i liten eller i stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Vet ikke

14) I hvilken grad opplever/opplevde du pensumet på utdanningen som krevende/vanskelig?

I svært liten grad

I liten grad

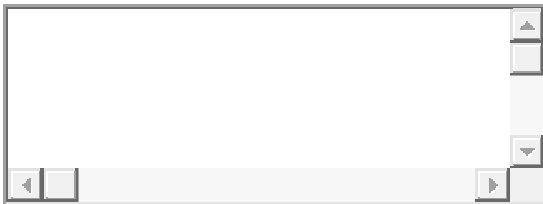
Verken i liten eller i stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Vet ikke

15) Er det noen spesielle fag eller temaer du mener mangler, eller ikke blir tilfredsstillende dekket, på Bachelorgrad i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda – eventuelt hva?

16) I hvilken grad opplever/opplevde du tilfredsstillende kvalitet på følgende aktiviteter i utdanningen:

I svært liten grad	I liten grad	Verken i liten eller i stor grad	I stor grad	I svært stor grad	Vet ikke
--------------------	--------------	----------------------------------	-------------	-------------------	----------

Forelesninger

Arbeidskrav

Gruppearbeid

Diskusjoner

17) I hvilken grad opplever/opplevde du følgende aktiviteter som relevante og nyttige for utdanning og yrkesliv?

I svært liten grad	I liten grad	Verken i liten eller i stor grad	I stor grad	I svært stor grad	Vet ikke
--------------------	--------------	----------------------------------	-------------	-------------------	----------

Forelesninger

Arbeidskrav

Gruppearbeid

Diskusjoner

18) I hvilken grad opplever/opplevde du kvaliteten på følgende typer oppfølging på utdanningen som tilfredsstillende?

I svært liten grad	I liten grad	Verken i liten eller i stor grad	I stor grad	I svært stor grad	Vet ikke
--------------------------	-----------------	---	----------------	----------------------	----------

Utdanningssamtaler

Løpende dialog med lærere

Fagutvalg

Arbeidskrav

19) I hvilken grad opplever/opplevde du følgende måter å få tilbakemelding på som velegnet?

I svært liten grad	I liten grad	Verken i liten eller stor grad	I stor grad	I svært stor grad	Vet ikke
--------------------------	-----------------	---	----------------	----------------------	----------

Bokstavkarakterer

"Bestått / Ikke bestått"

Skriftlige og muntlige kommentarer på arbeidskrav

20) Hvordan opplever/opplevde du arbeidsbelastningen på utdanningen knyttet til følgende aktiviteter?

For lite   Passelig   For mye

Arbeidskrav

Mengde undervisning

Bruk av gruppearbeid

Lesing av pensum

21) Hvordan vil du samlet vurdere kvaliteten på undervisningsopplegget på utdanningen?

Svært dårlig

Dårlig

Verken god eller dårlig

God

Svært god

Vet ikke

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- ( )
  - Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Er i dag student på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

22) Kunne du tenke deg å ta deler av din Bachelorutdanning i PR, kommunikasjon og media i utlandet?

Ja

Nei

Vet ikke

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- ( )
  - Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Er i dag student på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

23) Har du kjennskap til studentutvekslingsprogrammet ved Høgskulen i Volda?

Ja

Nei

24) I hvilken grad blir/ble digitale verktøy benyttet i undervisningen på utdanningen?

I svært liten grad

I liten grad

Verken i liten eller i stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Vet ikke

25) I hvilken grad vil du vurdere at du er/var motivert og engasjert når det gjelder å forberede deg til forelesninger og andre aktiviteter på høgsolen?

I svært liten grad

I liten grad

Verken i liten eller i stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Vet ikke

26) I hvilken grad vil du vurdere at du er/var motivert og engasjert når det gjelder å møte opp på aktiviteter og forelesninger på høgsolen?

I svært liten grad

I liten grad

Verken i liten eller i stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Vet ikke

27) I hvilken grad vil du vurdere at du er/var aktiv i timene på høgsolen?

I svært liten grad

I liten grad

Verken i liten eller i stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Vet ikke

28) Hvor mye tid vil du anslå at du benytter/benyttet til studier i løpet av en normal uke? (Trekk i fra den tida du er/var på undervisning på høgsolen.)

29) Har du hatt ekstern praksis i løpet av utdanningen?

Ja

Nei

STUDIEPROGRAM-EVALUERING AV BACHELOR I PR, KOMMUNIKASJON OG MEDIA

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- ( )
  - ( )
- Hvis Har du hatt ekstern praksis i løpet av utdanningen? *er lik* Ja

30) Hva var arbeidssted for din eksterne praksis under utdanningen?

Offentlig sektor

Privat sektor

Frivillig sektor

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- ( )
  - ( )
- Hvis Har du hatt ekstern praksis i løpet av utdanningen? *er lik* Ja

31) I hvilken grad opplevde du ekstern praksis som nyttig og relevant for utdanningen og fremtidig yrke?

I svært liten grad

I liten grad

Verken i liten eller i stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Vet ikke

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Har du hatt ekstern praksis i løpet av utdanningen? *er lik* Nei
-)

32) Har du ønske om å gjennomføre ekstern praksis i løpet av utdanningen?

Ja

Nei

33) Kjenner du til muligheten for å ha praksis i utlandet i løpet av utdanningen?

Ja

Nei

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Kjenner du til muligheten for å ha praksis i utlandet i løpet av utdanningen? *er lik* Ja
-)

34) I hvilken grad har du et positivt inntrykk av opplegget med praksis i utlandet ved utdanningen?

I svært liten grad

I liten grad

Verken i liten eller i stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Vet ikke

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Kjenner du til muligheten for å ha praksis i utlandet i løpet av utdanningen? *er lik* Ja
-)

35) I hvilken grad oppfatter du opplegget med praksis i utlandet som relevant og nyttig?

I svært liten grad

I liten grad

Verken i liten eller i stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Vet ikke

36) Har du hatt intern praksis i løpet av utdanningen?

Ja

Nei

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Har du hatt intern praksis i løpet av utdanningen? *er lik* Ja
-)

37) I hvilken grad opplevde du den interne praksisen som nyttig og relevant for utdanningen og fremtidig yrke?

I svært liten grad

I liten grad

Verken i liten eller i stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Vet ikke

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- ( )
  - Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

38) Har du tatt annen høyere utdanning etter bachelorgrad ved Høgskulen i Volda? (Her kan du oppgi flere utdanninger)

- Nei
- Annen bachelor
- Emner på bachelornivå
- Master
- Emner på masternivå
- Annet

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- ( )
  - Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)
- og (

- Hvis Har du tatt annen høyere utdanning etter bachelorgrad ved Høgskulen i Volda? (Her kan du oppgi flere utdanninger) *er lik* Emner på bachelornivå
- eller
- Hvis Har du tatt annen høyere utdanning etter bachelorgrad ved Høgskulen i Volda? (Her kan du oppgi flere utdanninger) *er lik* Master
- eller
- Hvis Har du tatt annen høyere utdanning etter bachelorgrad ved Høgskulen i Volda? (Her kan du oppgi flere utdanninger) *er lik* Annen bachelor
- eller
- Hvis Har du tatt annen høyere utdanning etter bachelorgrad ved Høgskulen i Volda? (Her kan du oppgi flere utdanninger) *er lik* <#other#>Annet
- eller
- Hvis Har du tatt annen høyere utdanning etter bachelorgrad ved Høgskulen i Volda? (Her kan du oppgi flere utdanninger) *er lik* Emner på masternivå

•)

39) Hvor har du tatt høyere utdanning etter Bachelorgrad i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

• (

- Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.

•)

40) Hva er din hovedbeskjeftigelse i dag?

I arbeid

I permisjon fra arbeid

Under videreutdanning

Uten arbeid

Annet

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

• (

- Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.

•)

41) Hva er din viktigste tilknytning til arbeidsmarkedet?

Engasjement/prosjektansettelse

Fast ansettelse

Freelance/enkeltmannsforetak

Selvstendig næringsdrivende med minst en ansatt i tillegg til deg selv

Vikariat

Annet

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

• (

- Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.

•)

42) Hva jobber du som / tittel på stilling?

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

• (

- Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.

•)

Her vil vi be deg om å oppgi alle bransjene du har arbeidet i etter endt utdanning.

43) I hvilke bransjer har du arbeidet etter endt utdanning ved Høgskulen i Volda?

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

44) Nedenfor ber vi deg ta stilling til følgende tre påstander om din utdanning ved Høgskulen i Volda.

			Verken i			
	I svært		liten			
	liten	I liten	eller i	I stor	I svært	
	grad	grad	stor grad	grad	stor grad	Vet ikke

Utdanningen har styrket mine yrkesmuligheter

Utdanningen er relevant for mitt nåværende arbeidsforhold

Utdanningen har vært relevant for mine tidligere arbeidsforhold

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)
- og (Hvis Har du hatt ekstern praksis i løpet av utdanningen? *er lik* Ja
-)

45) Nedenfor ber vi deg ta stilling til følgende tre påstander om din eksterne praksis under Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda

I svært
liten
grad

I liten
grad

Verken i
liten
eller i
stor grad

I stor
grad

I svært
stor grad

Vet ikke

Ekstern praksis har styrket mine yrkesmuligheter

Ekstern praksis var relevant for mitt nåværende arbeidsforhold

Ekstern praksis har vært relevant for mine tidligere arbeidsforhold

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- ( )
  - Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

46) I hvilken grad har Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media vært nødvendig for å få den jobben du har i dag?

I svært liten grad

I liten grad

Verken i liten eller i stor grad

I stor grad

I svært stor grad

Vet ikke

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- ( )
  - Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

Her vil vi at du oppgir hvor mange inntektsgivende forhold du har hatt etter endt utdanning ved Høgskulen i Volda.

47) Hvor mange arbeidsforhold har du hatt etter endt utdanning ved Høgskulen i Volda? .

0

1

2

3

4 til 6

7 eller flere

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

48) Måtte du flytte for å få jobb?

Ja

Nei

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

49) Hvor lang tid gikk det før du fikk din første jobb etter endt utdanning?

0-1 år

1-2 år

2-3 år

3-4 år

Annet

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

50) Opplever du behov for videreutdanning – eventuelt i hva?

DENNE INFORMASJONEN VISES KUN I FORHÅNDSVISNINGEN

Følgende kriterier må være oppfylt for at spørsmålet skal vises for respondenten:

- (Hvis Har du fullført, eller er du i dag student, på Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda? *er lik* Har fullført Bachelorgraden i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda.
-)

51) Ville du valgt samme utdanning om du kunne velge på nytt?

Ja

Nei

Vet ikke

Her vil vi be deg om å gi en utfyllende vurdering av hvor relevant din bachelorutdanning i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda har vært for din yrkeskarriere. Kom gjerne med forslag til forbedringer og fag/temaer som mangler.

52) Hvor relevant og nyttig har din Bachelorutdanning i PR, kommunikasjon og media ved Høgskulen i Volda vært for din yrkeskarriere?

[OVERSKRIFT]

Hvordan skal ddd dddd ddddd
ddddddd ddddd ddddddddddddddd ddddd ddddddddddddddddd ddddddddddd dddd
dddddddddddddddddd ddddd.

Ddddddd.dddd

MØREFORSKING

MØREFORSKING AS
Postboks 5075
NO-6021 Ålesund
TEL +47 70 11 16 00
epost@mfaa.no
www.moreforsk.no
NO 991 436 502

